

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

НАКАЗ

27.06.2013 № 432

(з основної діяльності)

Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України

Відповідно до пункту 4 Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій, затвердженого Указом Президента України від 16 січня 2013 р. № 20, та з метою створення єдиної нормативно-технічної бази щодо експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити **Настанову з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України**, що додається.

2. Керівникам головних управлінь (управлінь) ДСНС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Київ і Севастополь, аварійно-рятувальних (спеціальних) центрів (загонів) Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту центрального підпорядкування, навчальних закладів, науково-дослідних установ, навчально-методичних центрів цивільного захисту та безпеки життєдіяльності, підприємств, організацій та установ, що належать до сфери управління ДСНС України, здійснити комплекс організаційних заходів щодо запровадження у підпорядкованих підрозділах вимог Настанови та забезпечити її використання у повсякденній діяльності.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Голови ДСНС України Бойка А.П.

Голова

М. Болотських

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Державної служби України
з надзвичайних ситуацій
27.06.2013 № 432

НАСТАНОВА

з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Терміни та визначення

1.1. У цій Настанові викладено основні вимоги з експлуатації транспортних засобів, що знаходяться на озброєнні підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а також визначено основні функції, обов'язки і права посадових осіб, відповідальних за організацію експлуатації ТЗ.

1.2. Настанова поширюється на територіальні органи, спеціальні регіональні центри швидкого реагування та підрозділи безпосереднього підпорядкування апарату ДСНС України, навчальні заклади та науково-дослідні установи ДСНС України, регіональні рятувальні, спеціалізований авіаційний та морський загони, установи, організації та підприємства системи ДСНС України (далі - органи та підрозділи), що експлуатують ТЗ.

1.3. У цій Настанові нижче наведені терміни вживаються у такому значенні:

вторинні ресурси - відходи виробництва і відходи споживання при експлуатації ТЗ;

господарські ТЗ - штатна група ТЗ, призначених для господарського, технічного та інших видів забезпечення;

граничний технічний стан ТЗ - стан ТЗ, коли його подальше застосування за призначенням недопустиме чи недоцільне, або відновлення його справного чи працездатного стану неможливе чи недоцільне;

діагностування ТЗ - технологічний процес визначення технічного стану ТЗ без розбирання та необхідності в обслуговуванні або ремонті, основний метод виконання контрольних робіт;

діагностичні параметри - це якісна міра прояву технічного стану ТЗ та його елементів за осередненими ознаками;

експлуатація ТЗ - це технічно правильне використання, а також діагностика, технічне обслуговування, ремонт, зберігання, транспортування та облік ТЗ;

зберігання ТЗ - це утримання ТЗ без залучення їх до експлуатації в спеціально обладнаних (відведених) місцях у технічному стані, не гіршому від того, що був на момент поставки ТЗ на зберігання;

капітальний ремонт (далі - КР) - ремонт, який виконується для відновлення справності та повного або близького до повного відновлення ресурсу ТЗ із заміною чи відновленням будь-яких його частин, у тому числі базових, та їх регулюванням;

консервація - розміщення технічно справних, повністю укомплектованих, заправлених і спеціально підготовлених ТЗ і обладнання в стані, що забезпечує їх довготривале зберігання і приведення до готовності в найкоротший строк;

контрольно-технічний пункт (КТП) - спеціальне приміщення призначене для контролю технічного стану ТЗ, які виходять з парку і повертаються з рейсу, та перевірки наявності і правильності оформлення документів у водіїв.

місцеві органи - районні, міські управління (відділи) ГУ(У) ДСНС України в Автономній Республіці Крим, областях та місті Київ;

напрацювання - тривалість або обсяг роботи ТЗ. Напрацювання може бути як неперервною величиною (тривалість роботи в годинах, кілометрах пробігу тощо), так і цілочисельною величиною (число робочих циклів, пусків тощо);

оперативні ТЗ - штатна група ТЗ, призначених безпосередньо для забезпечення оперативно-службової діяльності підрозділів ДСНС України;

первинні ресурси - нові ТЗ і причеми до них, вузли і запасні частини, автошини, пально-мастильні та інші експлуатаційні матеріали, що забезпечують як підтримання ТЗ у технічно справному стані, так і безпосереднє використання за прямим призначенням ТЗ;

пожежна, спеціальна та аварійно-рятувальна техніка - це сукупність технічних засобів поряд з ТЗ, які застосовуються для запобігання, обстеження, обмеження розвитку стихійного лиха, техногенних катастроф і пожеж, а також ліквідації їх наслідків та гасіння пожеж, захисту людей, територій і матеріальних цінностей у надзвичайних ситуаціях;

підрозділ - постійно діюча організаційно-штатна структура ДСНС України з особовим складом, працівниками, технікою, спеціальним обладнанням, яка спроможна самостійно або у взаємодії з іншими підрозділами цивільного захисту виконувати покладені на неї завдання щодо захисту населення і територій, захисту матеріальних і культурних цінностей та довкілля під час ліквідації наслідків НС та проведення спеціальних робіт у складних умовах;

парк (постійний та польовий) - спеціально відведене і обладнане місце зберігання (стоянки), обслуговування та ремонту ТЗ;

періодичність ТО (ремонту) - інтервал часу чи напрацювання між таким видом ТО (ремонту) і наступним таким же видом або іншим більшої складності;

передексплуатаційна підготовка - комплекс операцій чи операція щодо виявлення та усунення усіх несправностей, які виникли в процесі транспортування і зберігання ТЗ (одиниці техніки) та підготовки їх до використання;

працездатний стан (працездатність) - стан ТЗ, у якому значення усіх параметрів, які характеризують здатність виконувати задані функції із забезпеченням вимог охорони праці, безпеки дорожнього руху, відповідають вимогам нормативно-технічної і (або) конструкторської документації;

поточний ремонт (далі - ПР) - ремонт, який виконується в процесі експлуатації для забезпечення або відновлення гарантованої працездатності ТЗ і полягає у заміні і (або) відновленні окремих частин (може виконуватись по замовленню або за результатами діагностування агрегатним, знеособленим та іншими методами) і їх регулюванні;

параметри технічного стану (структурні параметри) - фізичні величини (міліметр, градус тощо), які визначають зв'язок і взаємодію елементів ТЗ та його функціонування в цілому;

ресурс - сумарне напрацювання ТЗ з початку його експлуатації чи поновлення експлуатації після ремонту певного виду (ПР чи КР) до переходу в граничний технічний стан;

ремонт - комплекс операцій щодо відновлення справності або працездатності ТЗ та відновлення ресурсів ТЗ чи їх складових частин;

споряджений ТЗ - це транспортний засіб, повністю заправлений експлуатаційними рідинами, витратними матеріалами, укомплектований обладнанням згідно з витратними нормами, з відрегульованими та змащеними вузлами, а також забезпечений первинними засобами пожежогасіння;

система ТО та ремонту техніки - сукупність взаємопов'язаних засобів, документації ТО і ремонту, а також виконавців, задіяних для підтримування і відновлення якості ТЗ, що входять у цю систему;

сезонне ТО (далі - СТО) - ТО, яке виконується для підготовки ТЗ до використання в осінньо-зимових чи весняно-літніх умовах;

справний стан (справність) - стан ТЗ, який відповідає усім вимогам нормативно-технічної і (або) конструкторської документації;

середній ремонт (далі - СР) - ремонт, який виконується в процесі експлуатації для забезпечення або відновлення гарантованої працездатності ТЗ і полягає в заміні або капітальному ремонті не більше двох базових агрегатів;

транспортний засіб (далі - ТЗ) - це механічний пристрій, призначений для перевезення людей і (або) вантажу, а також установленого на ньому спеціального обладнання і механізмів;

ТЗ загального призначення - транспортний засіб, не обладнаний спеціальним устаткуванням і призначений для перевезення пасажирів або вантажів (автобус, легковий автомобіль, вантажний автомобіль, причіп, напівпричіп з бортовою платформою відкритого або закритого типу);

ТЗ спеціалізованого призначення - транспортний засіб, призначений для перевезення певних категорій пасажирів чи вантажів (автобус для перевезення пасажирів певних професій, самоскид, цистерна, сідельний тягач, фургон, швидка медична допомога тощо) та

має спеціальне обладнання (обладнаний спеціальними світловими та звуковими сигнальними пристроями тощо);

ТЗ спеціального призначення - транспортний засіб, призначений для виконання спеціальних робочих функцій (для аварійного ремонту, автокран, пожежно - рятувальний, автобетономішалка, вишка розвідувальна чи бурова на автомобілі, автомобіль - майстерня, радіологічна майстерня тощо);

технічне забезпечення - це комплекс заходів щодо оснащення підрозділів транспортними засобами, а також запасними частинами та витратними матеріалами для них;

територіальні органи - ГУ(У) ДСНС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Київ та Севастополь;

технічний підрозділ - структурний спеціалізований підрозділ, що підпорядковується територіальному органу, призначений для організації зберігання (стоянки), здійснення обслуговування, ремонту та випробувань ТЗ, пожежно-технічного, аварійно-рятувального обладнання, засобів зв'язку, забезпечення вантажних перевезень та вирішення інших питань, пов'язаних із забезпеченням господарської діяльності;

технічне обслуговування (надалі ТО) - комплекс операцій чи операція щодо підтримки працездатності або справності ТЗ під час експлуатації;

трудомісткість ТО (ремонту) - трудовитрати на проведення одного ТО (ремонту) даного виду;

технічний стан ТЗ - сукупність схильних до зміни в процесі експлуатації якостей ТЗ (силові, кінематичні параметри ТЗ тощо), які характеризуються у певний момент часу ознаками, встановленими технічною документацією на цей ТЗ;

умови експлуатації ТЗ - це характер (варіант) навантажень (величина, інтенсивність навантаження); інтенсивність використання; види навантажень і порядок їх за черговістю; тактична обстановка і характер впливу надзвичайної ситуації (пожежі, аварії, катастрофи); параметри зовнішнього середовища (температура повітря, атмосферні осадки тощо); система та культура обслуговування (кваліфікація водіїв, операторів, механіків-водіїв, обслуговуючого персоналу, технічна оснащеність підрозділів тощо);

фірмове обслуговування - метод виконання ТО підприємством-виробником або уповноваженим ним підприємством;

штатні ТЗ - транспортні засоби, передбачені штатами постійної готовності (штатними розписами) підрозділів та табелями до них;

штатні водії - працівники підрозділів ДСНС України, які перебувають на штатних посадах водіїв і за якими закріплені ТЗ.

1.4. Експлуатацію ТЗ організовують:

Департамент ресурсного забезпечення ДСНС України (далі - ДРЗ ДСНС України);

управління (відділи, відділення, сектори) ресурсного (матеріально-технічного) забезпечення органів та підрозділів (далі - УРЗ);

пожежно - рятувальні загони (частини, пости), аварійно-рятувальні служби та формування.

1.5. Загальне керівництво та відповідальність за організацію і діяльність органів та підрозділів щодо експлуатації ТЗ покладено на:

директора ДРЗ ДСНС України;

начальників територіальних органів, керівників навчальних закладів та науково-дослідних установ ДСНС України, спеціальних регіональних центрів швидкого реагування та підрозділів безпосереднього підпорядкування апарату ДСНС України, навчальних та науково-дослідних установ, регіональних рятувальних, спеціалізованого авіаційного та морського загонів;

начальників УРЗ органів та підрозділів;

начальників пожежно-рятувальних загонів (частин, постів), аварійно-рятувальних служб та формувань, директорів (начальників) установ, організацій та підприємств системи ДСНС України.

1.6. Основними завданнями органів та підрозділів, які експлуатують ТЗ є:

своєчасне забезпечення підрозділів пожежно-рятувальною, аварійно-рятувальною технікою та іншими ТЗ згідно із встановленими нормами, облік та перерозподіл ТЗ (у межах наданих повноважень);

утримання та розвиток матеріально-технічної бази підрозділів ДСНС України щодо експлуатації ТЗ;

забезпечення готовності ТЗ до дій за призначенням;

керівництво технічною підготовкою водіїв та інших спеціалістів, які здійснюють експлуатацію ТЗ;

узагальнення досвіду роботи щодо експлуатації ТЗ та розроблення пропозицій з її удосконалення;

організація належної експлуатації і ремонту ТЗ.

1.7. Готовність ТЗ до дій за призначенням (далі - готовність) визначається належним технічним станом, надійністю, наявністю підготовленого особового складу (водіїв, механіків-водіїв, операторів установок та інших спеціалістів (далі - водії) та повним спорядженням ТЗ.

Готовність ТЗ досягається:

належною експлуатацією згідно з нормативно-технічною документацією та інструкціями заводів-виробників;

своєчасним та якісним технічним обслуговуванням і ремонтом;

своєчасним та повним забезпеченням запасними частинами, експлуатаційними матеріалами та майном, а також їх раціональним використанням;

високим рівнем технічної підготовки водіїв та спеціалістів, що здійснюють експлуатацію ТЗ.

1.8. Органи та підрозділи ДСНС України, що експлуатують ТЗ, у своїй діяльності керуються законами України, постановами та розпорядженнями Кабінету Міністрів України, цією Настановою, наказами та вказівками ДСНС України, іншими нормативними актами відповідних міністерств та відомств, а також технічними інструкціями заводів - виробників автомобілів та спеціального обладнання (додаток 1).

2. Призначення транспортних засобів, що експлуатуються в органах та підрозділах ДСНС України

2.1. Органи, підрозділи, підприємства, установи та організації системи ДСНС України оснащуються ТЗ, що за призначенням поділяються на оперативні та господарські ТЗ.

2.1.1. До оперативних ТЗ відносяться ТЗ, що використовується для виїзду на ліквідацію пожеж та наслідків надзвичайних ситуацій (НС) та виконання планових технічних робіт неаварійного характеру на підприємствах, що обслуговуються.

Оперативні ТЗ повинні мати спеціальні розпізнавальні знаки та написи згідно з ДСТУ 3849-99 і бути оснащені сигнально-гучномовною установкою (далі - СГУ) з пробісковими маячками із синім світлофільтром, встановленим над кабіною.

Встановлення на оперативних автомобілях СГУ здійснюється за умов обов'язкового нанесення спеціальних кольорографічних схем, розпізнавальних знаків, написів та наявності спеціального дозволу, який видається органами Державної автомобільної інспекції МВС України.

Експлуатація оперативного ТЗ, обладнаного СГУ, без дозволу органів Державної автомобільної інспекції МВС України забороняється.

2.1.2. До господарських ТЗ відносяться ТЗ, задіяні для матеріально-технічного забезпечення життєдіяльності підрозділів, а також для транспортування матеріалів і оснащення з метою виконання технічних та пожежно-профілактичних заходів, а також інженерних та допоміжних робіт, які безпосередньо не задіяні для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

2.2. ТЗ ДСНС України як оперативні, так і господарські, що зареєстровані службами безпеки дорожнього руху (Державною автомобільною інспекцією МВС України), за інтенсивністю використання і порядком їх утримання поділяють на дві групи експлуатації: стройову та транспортну.

До стройової групи зараховують ТЗ, призначені для перевезення особового складу, майна та інших експлуатаційних матеріалів, а також ТЗ із штатним обладнанням та технікою, що використовуються безпосередньо при ліквідації пожеж та наслідків НС за сигналом "ТРИВОГА".

До транспортної групи зараховують ТЗ, призначені для повсякденного життєзабезпечення відповідного підрозділу ДСНС України.

Поділ ТЗ за спеціалізацією та зарахування до груп експлуатації проводиться на підставі таблиці до штату і оголошується наказом при введенні ТЗ в експлуатацію, про що робляться

записи у технічному талоні ТЗ (Свідоцтві про реєстрацію ТЗ, технічному паспорті) та **формулярі**.

2.5. Встановлення річних норм витрат моторесурсів ТЗ та порядок використання моторесурсів ТЗ різних груп експлуатації визначається наказами ДСНС України.

3. Функції органів та підрозділів, обов'язки посадових осіб

3.1. УРЗ органів та підрозділів:

організують належну експлуатацію ТЗ підпорядкованих підрозділів;

організують забезпечення підпорядкованих підрозділів ТЗ, запасними частинами до них, гаражним і верстатним обладнанням, експлуатаційними, вогнегасними речовинами, речовим та іншим майном, здійснюють облік і контроль за їх раціональним використанням і зберіганням;

здійснюють контроль за списанням ТЗ, запасних частин до них, гаражного і верстатного обладнання, експлуатаційних матеріалів, вогнегасних речовин, речового та іншого майна;

організують розроблення річного плану-графіка проведення технічного обслуговування;

контролюють виробничу діяльність технічних підрозділів;

контролюють розроблення і проведення заходів щодо підвищення професійної підготовки водіїв;

організують і проводять у підрозділах ДСНС України огляди-конкурси з експлуатації та утримання ТЗ, постів ТО;

узагальнюють і розповсюджують передовий досвід з експлуатації ТЗ, організовують патентну, раціоналізаторську і винахідницьку роботу;

організують і контролюють виконання комплексних заходів з економного використання енергоресурсів у підрозділах, ощадливе зберігання ТЗ, проводять облік споживання енергоресурсів, контролюють звітність підрозділів ДСНС України щодо енергозбереження.

3.2. Начальник УРЗ органів та підрозділів відповідно до цієї Настанови:

визначає порядок зберігання ТЗ і видачі (витрат) майна, що використовується для їхньої експлуатації, слідкує за дотриманням норм складських запасів основних експлуатаційно-технічних матеріалів;

вживає заходів щодо своєчасного забезпечення підрозділів ТЗ та майном, що використовується для їх експлуатації, а також іншими ресурсами відповідно до встановлених штатів та норм належності;

надає пропозиції до фінансово-економічних структур щодо планування витрат коштів на експлуатацію, ремонт, придбання (виготовлення) ТЗ, запасних частин до них, гаражного і верстатного обладнання, експлуатаційних матеріалів, вогнегасних речовин та іншого майна.

контролює виробничу діяльність технічних підрозділів;

забезпечує проведення перевірок технічного стану, належної експлуатації ТЗ згідно з інструкцією з експлуатації ТЗ, цієї Настанови, інших керівних документів, особисто бере участь у цих перевітках;

здійснює контроль за професійною підготовкою начальницького складу і водіїв підпорядкованих підрозділів з питань утримання та експлуатації ТЗ;

аналізує стан і ефективність роботи з профілактики відмов ТЗ, вживати заходів щодо їх недопущення;

здійснює контроль за списанням матеріалів та майна у встановленому законодавством порядку;

забезпечує ефективність використання і сприяння розвитку виробничої бази підпорядкованих підрозділів, впровадження нової техніки, технологій, передового досвіду, пропозицій винахідників і раціоналізаторів, які сприяють поліпшенню експлуатації ТЗ;

не допускає до експлуатації технічно несправні ТЗ;

організовує:

своєчасне і якісне оформлення документів, що стосуються питань експлуатації ТЗ;

роботу Кваліфікаційної комісії з питань атестації водіїв підпорядкованих підрозділів і підвищення кваліфікації працівників технічних підрозділів;

роботу підпорядкованих підрозділів із використання вторинних ресурсів;

збір інформації про експлуатацію ТЗ, несправності і відмови у роботі та направлення зазначеної інформації до заводів - виробників та ДРЗ ДСНС України.

3.3. Начальник технічного підрозділу з питань експлуатації ТЗ підпорядковується начальнику УРЗ і:

відповідає за виробничу діяльність та виконання завдань з експлуатації ТЗ;

організовує належну експлуатацію наявних ТЗ, обладнання відповідно до інструкцій з експлуатації ТЗ, цієї Настанови та інших керівних документів;

контролює своєчасне і якісне проведення діагностики, ремонту та ТО ТЗ, що передана для проведення перелічених технологічних операцій;

здійснює відбір та підготовку начальницького складу і водіїв з питань експлуатації ТЗ підрозділу;

проводить роботу з розвитку матеріально-технічної бази підрозділу, комплектування та оновлення ТЗ, обладнання, інструменту та іншого майна;

організовує проведення заходів з виконання вимог безпеки праці, охорони навколишнього середовища, техніки безпеки і виробничої санітарії, пожежної безпеки в підрозділі;

організовує раціоналізаторську і винахідницьку роботу, впроваджує передовий досвід щодо експлуатації ТЗ;

перевіряє технічний стан та правильність експлуатації ТЗ у підрозділі;

організовує та проводить заходи щодо надання платних послуг відповідно до вимог чинного законодавства;

здійснює заходи щодо економії пально-мастильних витратних матеріалів, енергоносіїв тощо.

3.4. Начальник (заступник начальника) пожежно-рятувального загону (частини, посту), аварійно-рятувальної служби, формування, інженер технічної частини підпорядковується з питань експлуатації ТЗ начальнику УРЗ органів та підрозділів, а також начальнику технічного підрозділу, якщо частина входить до його складу та:

відповідає за виконання завдань з експлуатації ТЗ частини;

забезпечує своєчасні та якісні діагностичні роботи, ТО, ремонт, обкатку, випробування ТЗ та їх спецагрегатів у підрозділах, згідно з інструкціями з експлуатації ТЗ, а також цією Настановою та іншими керівними документами;

здійснює щомісяця особистий контроль за технічним станом і готовністю ТЗ, з відмітками в **журналі обліку ТО ТЗ** (додаток 2);

організовує відбір і підготовку особового складу частини, в тому числі і водіїв;

проводить заходи щодо підвищення професійного рівня водіїв;

організовує і контролює дотримання вимог правил з охорони праці, охорони навколишнього середовища, техніки безпеки і виробничої санітарії, пожежної безпеки в частині;

організовує роботу з економного використання енергетичних ресурсів, запасних частин, пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів;

забезпечує належне ведення технічної документації відповідно до цієї Настанови;

проводить закріплення ТЗ за водіями, підготовку до проведення технічного контролю ТЗ;

спрямовує і керує раціоналізаторською роботою, надає практичну допомогу раціоналізаторам і винахідникам;

організовує і контролює роботу поста ТО і ремонту (діагностики) ТЗ, забезпечує його комплектування відповідним обладнанням та інструментом;

бере участь у роботі комісії з проведення щорічних інвентаризацій ТЗ та інших матеріальних цінностей, слідкує за своєчасним вибраковуванням і списанням обладнання та іншого майна непридатного до подальшого використання;

проводить позапланові перевірки щодо належного зберігання ТЗ; організовує використання вторинних ресурсів за прямим та іншим призначенням, а також збирання і здачу вторинної сировини.

3.5. Начальник караулу (зміни, групи) відповідає за:

належну експлуатацію ТЗ;

теоретичну та практичну підготовку особового складу караулу (зміни, групи) та вивчення матеріальної частини ТЗ, пожежно-технічного та спеціального аварійно-рятувального обладнання, а також справність ТЗ;

своєчасне і повне ТО ТЗ;

приймання та здавання ТЗ під час зміни караулів (змін);

облік роботи та своєчасне випробування і обкатку ТЗ та спецагрегатів;

економну витрату експлуатаційних матеріалів;

Начальник караулу (зміни, групи) зобов'язаний:

знати технічні характеристики, тактичні можливості та технічний стан ТЗ, що знаходяться на утриманні в підрозділі;

знати правила безпеки праці та охорони навколишнього середовища;

забезпечувати своєчасну постановку ТЗ у розрахунок та на ремонт;

організовувати та керувати ТО, поточним ремонтом ТЗ, навчанням особового складу караулу (зміни) з вивчення будови і експлуатації ТЗ.

3.6. Командир відділення (екіпажу) відповідає за:

практичну підготовку особового складу відділення та вивчення ним матеріальної частини та інструкцій з експлуатації ТЗ;

своєчасне і повне обслуговування пожежно-технічного, аварійно-рятувального обладнання (оснащення) ТЗ;

формування практичних навичок у особового складу відділення при використанні ТЗ, а також підвищення професійної майстерності водіїв.

Командир відділення (екіпажу) зобов'язаний:

знати будову, технічні характеристики і тактичні можливості ТЗ, пожежно-технічного, аварійно-рятувального обладнання (оснащення);

проводити ТО, обкатку, випробування та перевірку технічного стану ТЗ та пожежно-технічного, аварійно-рятувального обладнання (оснащення).

3.7. Старший водій (начальник КТП, технік, командир обслуги) відповідає за професійну підготовку водіїв, технічну справність, своєчасне і якісне проведення ТО і ремонту ТЗ, ведення облікової документації з питань експлуатації ТЗ та зобов'язаний:

знати будову всіх ТЗ підрозділу, зміст інструкції з їх експлуатації і основні положення з поточного та капітального ремонтів наявних ТЗ; технічний стан і запас моторесурсу ТЗ підрозділу;

вміло керувати усіма ТЗ підрозділу та працювати зі спеціальними агрегатами, що знаходяться на утриманні в підрозділі; організовувати належну експлуатацію ТЗ;

щомісяця проводити заняття з водіями з питань поглибленого вивчення будови, покращення експлуатації і ремонту ТЗ, практичної роботи зі спецагрегатами ТЗ та пожежно-технічним і аварійно-рятувальним обладнанням;

вживати заходів щодо попередження аварій і відмов у роботі ТЗ, економії пального, мастильних та інших експлуатаційних матеріалів;

належним чином вести технічну документацію на ТЗ та спецагрегати.

3.8. Водій (механік-водій, моторист, оператор) відповідає за збереження закріпленого за ним ТЗ, його постійну справність і готовність та зобов'язаний:

знати матеріальну частину, технічні можливості та інструкцію з експлуатації ТЗ і спецагрегатів, на яких йому дозволено працювати відповідно до Свідоцтва на право роботи на ТЗ спеціального призначення стройової групи;

вміло та безпечно керувати закріпленим за ним ТЗ у різних експлуатаційних умовах, працювати із спеціальними агрегатами і обладнанням, засобами зв'язку;

утримувати ТЗ і спецагрегати технічно справними, а у випадку виявлення несправностей негайно доповідати начальнику караулу (зміни) і вживати невідкладних заходів щодо їх усунення;

знати і виконувати [Правила дорожнього руху](#) затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2001 р. № 1306 (далі - ПДР), безпеки праці та виробничої санітарії;

знати терміни і обсяги робіт (технологію) ТО, міжремонтні норми пробігів, виконувати роботи з ТО і ремонт ТЗ;

знати норми витрат пального і мастильних матеріалів, не допускати їх перевитрат;

знати і вести належним чином облікову документацію на ТЗ та спецагрегати;

брати участь у проведенні ТО-2 закріплених ТЗ під час виконання такого ТО у технічному підрозділі або бригадою пересувної авторемонтної майстерні (ПАРМ);

при виконанні службових обов'язків мати посвідчення водія, [Свідоцтво на право роботи на закріпленому ТЗ спеціального призначення стройової групи](#) (додаток 3), а також медичну довідку за відповідною формою.

3.9. Управління (відділи, сектори) реагування на надзвичайні ситуації територіальних органів відповідають за використання ТЗ стройової групи за призначенням відповідно до поставлених задач, розкладів виїздів та планів залучення сил та засобів, а також ведуть облік роботи цих ТЗ під час ліквідації пожеж, надзвичайних ситуацій та їх наслідків, занять та навчань.

Посадові особи управлінь (відділів, секторів) реагування на надзвичайні ситуації територіальних органів у зв'язку із службовою необхідністю можуть клопотати перед керівництвом територіальних органів про придбання нових ТЗ та переміщення наявних ТЗ

між підрозділами. Ці посадові особи не відповідають за експлуатацію ТЗ (технічно-правильне використання, діагностику, технічне обслуговування, ремонт, зберігання, транспортування та їх облік), проте, вони мають право проводити контрольні огляди ТЗ стройової групи під час інспектування підрозділів з метою перевірки їх технічного стану. Про наслідки таких перевірок обов'язково доповідається рапортом по команді.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

1. Основні вимоги до транспортних засобів

1.1. ТЗ, що знаходяться у розрахунку, повинні застосовуватися для виконання плану підготовки та оперативних завдань відповідно до їхнього призначення, окрім застосування резервних ТЗ.

1.2. Кількість та ліміти ТЗ встановлюються згідно з наказами ДСНС України.

1.3. ТЗ використовуються для забезпечення оперативно-службової і господарської діяльності підрозділів ДСНС України, надання платних послуг юридичним та фізичним особам, передбачених чинним законодавством.

1.4. ТЗ, що знаходиться у розрахунку і в резерві, повинні бути в технічно-справному стані.

Резерв ТЗ створюється для підвищення технічних можливостей і готовності підрозділів ДСНС України.

В органах та підрозділах повинен бути 100 % резерв основних пожежних (пожежно-рятувальних) автомобілів і 50% спеціальних, передбачених штатами, що повинні бути готові до використання їх за призначенням.

Необхідний резерв аварійно-рятувальної, інженерної та допоміжної техніки встановлюється начальниками територіальних органів, спеціальних регіональних центрів швидкого реагування та підрозділів безпосереднього підпорядкування апарату ДСНС України, навчальних закладів та науково-дослідних установ ДСНС України, регіональних рятувальних, спеціалізованого авіаційного та морського загонів.

1.5. ТО і ремонт ТЗ організовуються за планово-попереджувальною системою.

1.6. Категорично забороняється використання ТЗ не за призначенням, крім випадків, передбачених чинним законодавством.

2. Прийняття та постановка на чергування (у розрахунок) транспортних засобів

2.1. Для прийняття в експлуатацію ТЗ керівником територіального органу призначається комісія у складі: представників УРЗ, управління (відділу, сектору) реагування на надзвичайні ситуації, СБДР, технічного підрозділу, старшого водія (водія, техніка чи оператора) і бухгалтера підрозділу, до якого передається ТЗ.

Комісія зобов'язана перевірити:

наявність необхідної документації (інструкції з експлуатації ТЗ та спеціальних агрегатів, **формуляра ТЗ**, приймально-здавального акта заводу-виробника ТЗ, акта про переобладнання тощо);

укомплектованість ТЗ обладнанням, устаткуванням, інструментом, первинними засобами пожежогасіння (за описом, специфікацією);

технічний стан ТЗ (зовнішнім оглядом, запуском і прослуховуванням двигуна, діагностуванням агрегатів і систем, випробуванням на ходу, увімкненням і роботою спецагрегатів).

2.2. Прийняття ТЗ в експлуатацію оформляється **актом технічного стану ТЗ (агрегату)** (додаток 4), який затверджується керівником територіального органу.

2.3. Після прийняття ТЗ в експлуатацію у підрозділі на нього заводяться і заповнюються облікові документи визначені **главою 3 розділу II** цієї Настанови.

2.4. Новий ТЗ реєструється СБДР ДСНС України з одержанням технічного талона ТЗ Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту (далі - технічний талон), а перед постановкою на чергування такий ТЗ повинний пройти обкатку.

Обкатка ТЗ та їхніх спецагрегатів здійснюється відповідно до вимог заводів-виробників, викладених у паспортах та інструкціях з їх експлуатації.

2.5. Обкатку здійснює старший водій (водій) підрозділу під керівництвом начальника підрозділу (заступника начальника) або призначеної ним особи.

Перед обкаткою ТЗ водій повинен вивчити інструкції з експлуатації ТЗ і його спеціальних агрегатів, перевірити технічний стан засобу, звернувши особливу увагу на справність вузлів, систем, агрегатів, що впливають на безпеку руху, економію пального, безпеку життєдіяльності, а також заправити його необхідними експлуатаційними матеріалами.

Результати обкатки заносяться у **формуляр ТЗ**.

2.6. Після обкатки виконуються: діагностика, ТО-2 транспортного засобу та його спецагрегатів, а також випробування пожежно-технічного та спеціального аварійно-рятувального обладнання зі складанням актів про випробування.

2.7. Наказом начальника відповідного підрозділу ТЗ закріплюється за водієм і ставиться на чергування.

2.8. Гарантійні строки експлуатації ТЗ та початок їх дії вказуються в документах заводу-виробника.

2.9. Якщо у період гарантійного строку експлуатації ТЗ, за умови виконання вимог інструкції з експлуатації заводу-виробника, а також цієї Настанови, були виявлені несправності (сталися відмови), які виникли з вини заводу-виробника, наказом начальника (керівника) підрозділу ДСНС України, що здійснює експлуатацію ТЗ, утворюється комісія у складі не менше трьох посадових осіб для складання та подання до УРЗ органів та підрозділів **акта-рекламаційна ТЗ** (додаток 5).

2.10. У випадку виявлення недоліків, зазначених у пункті 2.9. глави 2 розділу II цієї Настанови, начальник (заступник) підрозділу зобов'язаний негайно доповісти про це до управління (відділу, відділення, сектору) ресурсного (матеріально - технічного)

забезпечення для прийняття спільного рішення про подання акта-рекламації заводу-виробнику.

2.11. У разі прийняття рішення про подання акта-рекламації, УРЗ органів та підрозділів, у триденний строк надсилає до заводу-виробника повідомлення про виклик представника заводу для з'ясування причин несправності (відмови) ТЗ і складання спільного акта-рекламації.

2.12. До прибуття представника заводу-виробника, а також без його дозволу розбирати вузли і агрегати ТЗ забороняється.

2.13. Якщо представник заводу впродовж 15 днів після отримання повідомлення не прибув, складається односторонній акт-рекламація. До складу комісії може входити спеціаліст незаінтересованої організації (за згодою).

2.14. Строк складання акта-рекламації не повинен перевищувати 30 діб від дня виявлення несправності або відмови ТЗ.

2.15. За пошкодження, вихід із ладу ТЗ у період гарантійного строку, що сталися з вини виробника, які вчасно не оформлені актом-рекламацією, несуть відповідальність органи та підрозділи, що здійснюють експлуатацію ТЗ.

2.16. Постановка в розрахунок пожежних авто драбин та колінчастих підйомників здійснюється після проведення технічного опосвідчення та вантажних випробувань.

Для проведення технічного опосвідчення та вантажних випробувань пожежних автодрабин та колінчастих підйомників наказом начальника територіального органу утворюється комісія із найбільш підготовлених працівників технічного підрозділу, УРЗ, технічного підрозділу, старшого водія та водіїв підрозділу.

Для автодрабин та автомобільних колінчастих підйомників з терміном експлуатації до 10 років, технічне опосвідчення та вантажні випробування проводяться один раз на рік, а з терміном експлуатації більше 10 років - двічі на рік.

За результатами опосвідчення та вантажних випробувань складаються відповідні акти (додатки 6, 7, 21, 22).

Постановка в розрахунок автодрабин та колінчастих підйомників, термін технічного опосвідчення та вантажних випробувань яких закінчився, заборонено.

2.17. Після прийняття ТЗ у підрозділі з особовим складом організовуються та проводяться заняття з вивчення його тактико-технічних характеристик та практичного застосування.

3. Облік роботи транспортних засобів

3.1. Основними обліковими документами ТЗ в органах та підрозділах ДСНС України є: технічний талон (Свідоцтво про реєстрацію, технічний паспорт) ТЗ;

журнал обліку ТО ТЗ (додаток 2);

журнал обліку наявності і переміщення ТЗ (додаток 8);

експлуатаційна картка (додаток 9);
картка обліку пробігу (наробітку) пневматичної шини (додаток 10);
експлуатаційна картка акумуляторної батареї (додаток 11);
журнал видачі, повернення дорожніх листів та обліку роботи ТЗ (додаток 12);
журнал виїзду та повернення ТЗ (додаток 13);
журнал обліку щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів водіїв (додаток 14);
дорожній лист ТЗ (додатки 15, 16, 17);
формуляр ТЗ спеціального (спеціалізованого) призначення (далі - формуляр ТЗ) (додаток 18);
журнал обліку заявок та нарядів на використання ТЗ (додаток 20).

3.2. ТЗ реєструються СБДР з видачею технічного талона ТЗ.

ТЗ, які є власністю об'єктів, що охороняються підрозділами ДСНС України, або знаходяться в користуванні підрозділів ДСНС України згідно з договорами оренди, реєструються у Державній автомобільній інспекції МВС України.

3.3. Формуляр ТЗ підлягає обов'язковому заповненню після надходження спеціального (спеціалізованого) ТЗ у підрозділ. Формуляр ТЗ заповнюється в УРЗ особою, яка за своїми функціональними обов'язками відповідає і здійснює контроль за експлуатацією ТЗ у підпорядкованих підрозділах.

Ведення формулярів ТЗ здійснює старший водій (технік), а в разі його відсутності відповідальний за ТЗ. Формуляр ТЗ ведеться до списання або відчуження ТЗ.

За наявності на ТЗ лічильників, що враховують роботу спецагрегатів (пожежного насоса, генераторів тощо), величину приведенного пробігу треба встановлювати за показниками лічильників або згідно з інструкціями з експлуатації заводів-виробників. У цьому випадку час роботи спецагрегатів прирівнюється до кілометражу пробігу ТЗ (1 година роботи спеціального обладнання прирівнюється до 50 км пробігу).

Облік роботи спеціального обладнання спеціальних аварійно-рятувальних машин (аварійно-рятувальної техніки), приведення якого здійснюється від окремо встановленого двигуна, ведеться по напрацюванню цього двигуна, за показниками лічильників мотогодин, без наступного перерахунку відпрацьованих мотогодин в кілометри пробігу.

Облік напрацювання спеціального обладнання спеціальних аварійно-рятувальних машин (аварійно-рятувальної техніки), приведення якого здійснюється від тягового двигуна базових шасі, які не мають лічильників мотогодин, ведеться за фактичним часом роботи цього двигуна з наступним перерахунком відпрацьованих мотогодин в кілометри пробігу.

Одна мотогодина роботи спеціального обладнання спеціальних аварійно-рятувальних машин (аварійно-рятувальної техніки) прирівнюється до пробігу:

на базових автомобільних шасі - 25 км;

на базі танків, бронетранспортерів, гусеничних транспортерів та тягачів - 15 км;

для спеціальної інженерної техніки:

на базі колісних тракторів - 10 км;

на базі гусеничних тракторів - 5 км.

3.4. **Журнал обліку наявності, переміщення ТЗ** ведеться УРЗ органів та підрозділів. Журнал може бути замінений на комп'ютерний облік.

3.5. **Експлуатаційна картка** заводиться щомісяця на кожний спеціальний (спеціалізований) ТЗ, і є документом обліку його роботи. Експлуатаційна картка заповнюється черговим водієм.

Правильність внесених записів скріплюється (засвідчується) підписом начальника чергового караулу (зміни) і щоденно контролюється під час зміни караулів (змін) начальником (заступником начальника) підрозділу.

Підсумки роботи ТЗ обліковуються щомісяця старшим водієм або особою, яка його заміщає, та підписується начальником (заступником начальника) підрозділу.

Повністю заповнена і підписана начальником (заступником начальника) підрозділу експлуатаційна картка щомісяця, у встановлені дні здається до фінансово-економічної частини (бухгалтерії) із звітом про витрати пально-мастильних матеріалів.

3.6. **Картка обліку пробігу (наробітку) пневматичної шини** заводиться, на кожний ТЗ з колісним рушієм (шасі), що надходить у частину, а також у випадку встановлення нової шини на колесо ТЗ.

Заповнення картки щомісяця здійснює старший водій (технік) або особа, яка його заміщає.

3.7. **Експлуатаційна картка акумуляторної батареї** заводиться на кожний акумулятор ТЗ, що надійшов у підрозділ, і під час заміни використаного акумулятора на новий.

Заповнення картки щомісяця здійснює старший водій або особа, яка його заміщає.

3.8. **Журнал обліку ТО** заводиться на кожний ТЗ строювої групи і заповнюється водієм, який закріплений за ТЗ, або начальником караулу (зміни), який є відповідальним за ТЗ.

3.8.1. У журнал вносяться записи про проведення відповідного ТО (безпосередньо після його проведення) та результати виконання робіт, зокрема:

щоденного ТО;

ТО при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пожеж та після них; перевірки рівня і щільності (густини) електроліту, тиску в шинах та затяжки гайок кріплення коліс (один раз на десять днів); інші регламентні роботи.

3.8.2. Усі записи скріплюються (засвідчуються) підписами старшого водія, технік і водіїв, а під час обслуговування пожежно-технічного та спеціального аварійно-рятувального обладнання - підписом командира відділення.

3.8.3. Правильність ведення журналу обліку ТО контролюється начальником (заступником начальника) підрозділу.

3.9. В органах та підрозділах ДСНС України форма дорожніх листів встановлюється:

для оперативних ТЗ - **дорожні листи легкового спеціалізованого (легкового) автомобіля** (додаток 15);

для господарсько-допоміжних ТЗ (транспортної групи) - **дорожні листи вантажного автомобіля** (додаток 16);

для ТЗ, виїзд яких здійснюється за сигналом "ТРИВОГА", диспетчерською службою видається дорожній лист за формою наведеною у **додатку 17**, в якому обов'язково вказується час отримання повідомлення та адреса виклику. Такі дорожні листи повинні бути пронумеровані, містити прізвище і підпис диспетчера та штамп підрозділу. Використання дорожніх листів іншої форми забороняється.

Облік видачі та повернення дорожніх листів ведеться старшим водієм в **журналі видачі, повернення дорожніх листів та обліку роботи ТЗ**.

Дорожній лист на виїзд ТЗ транспортної групи виписується старшим водієм (старшим механіком, начальником КТП) і є документом суворої звітності. Підставою для видачі дорожнього листа є **наряд на використання ТЗ** (додаток 19), який оформляється у територіальних та місцевих органах та затверджується напередодні начальником органу. Наряд на використання ТЗ складається відповідно до поданих напередодні заявок (рапортів). Наряди та заявки (рапорти) на використання ТЗ реєструються в **журналі обліку заявок та нарядів на використання ТЗ** (додаток 20) та зберігаються протягом календарного року. Журнали обліку заявок та нарядів на використання ТЗ повинні бути пронумерованими, прошнурованими та скріпленими печаткою. Знищення нарядів та заявок проводиться в третьому місяці наступного за звітним роком кварталу.

Дозвіл на виїзд ТЗ, який не був включений в наряд, видається начальником відповідного підрозділу, з відповідною відміткою в дорожньому листі. Чергові засоби включаються в наряд автоматично і вписуються в нього окремою групою.

3.9.1. Дорожній лист підписується начальником підрозділу, а для аварійно-рятувальних загонів, технічних підрозділів - начальником УРЗ загону (підрозділу), скріплюється печаткою і є розпорядженням водієві на виконання завдання.

Видані дорожні листи повинні мати відбиток штампів або печаток підрозділів і є первинними документами обліку експлуатації ТЗ.

Бланки дорожніх листів виготовляються типографським способом з обліковими серією та номером і зберігаються, як документи суворої звітності.

3.9.2. Дорожній лист (**додатки 15, 16**) видається водієві на одну добу, а у разі відрядження - на весь період відрядження під особистий підпис у журналах **журнал видачі, повернення дорожніх листів та обліку роботи ТЗ**. Перед виходом ТЗ з підрозділу (автопарку) старший водій (технік, начальник КТП) повинен зробити відмітку про технічний стан ТЗ, а черговий диспетчер (черговий парку) - відмітку в **журналі обліку виїзду**

та повернення ТЗ про дату та час виходу ТЗ на лінію і показники спідометра (початкові) перед виходом ТЗ.

Після повернення ТЗ у підрозділ черговий диспетчер повинен зробити відмітку в журналі обліку виїзду та повернення ТЗ про час повернення ТЗ та показники спідометра після повернення ТЗ (кінцеві), а старший водій (технік, начальник КТП) - про технічний стан ТЗ.

3.9.3. У випадку втрати дорожнього листа проводиться службове розслідування. Замість втраченого виписується новий дорожній лист, у якому відновлюються всі відомості про ТЗ і його роботу.

3.9.4. Зіпсовані бланки дорожніх листів зберігаються разом з використаними бланками. Виправлення у дорожніх листах не допускаються (у випадку виправлень бланк дорожнього листа вважається зіпсованим).

3.9.5. Після виконання завдання повністю заповнений дорожній лист водій здає старшому водієві (техніку, начальнику КТП), який перевіряє правильність заповнення і робить відмітку в журналі про час повернення ТЗ і дорожнього листа. У випадку відсутності старшого водія (техніка, начальника КТП) дорожній лист здається начальнику (заступнику начальника) підрозділу або начальнику чергового караулу (зміни).

3.9.6. Використані бланки дорожніх листів, повністю заповнені і затверджені начальником (заступником начальника) підрозділу, додаються до звіту про витрати пально-мастильних матеріалів і здаються до фінансово-економічної частини (бухгалтерії).

3.10. Правила видачі, оформлення та зберігання таких дорожніх листів поширюються на усі наявні ТЗ.

3.11. Дорожні листи для виходу ТЗ по сигналах "ЗБІР", "ТРИВОГА", "ЗБІР. АВАРІЯ" повинні містити напис "ПО ТРИВОЗІ", що наноситься червоним кольором по діагоналі. Вони виписуються начальником (заступником начальника) підрозділу на початку року і зберігаються в спеціальному опечатаному ящику в чергового диспетчера (чергового парку) і видаються водіям після отримання диспетчером (черговим парку) відповідних сигналів.

3.12. Після повернення ТЗ повністю заповнений дорожній лист водій здає старшому водієві, а в разі його відсутності - начальнику (заступнику начальника) підрозділу або начальнику чергового караулу (зміни), який перевіряє правильність заповнення і робить відмітку в журналі про час повернення ТЗ і дорожнього листа. Замість використаного дорожнього листа начальник (заступник начальника) підрозділу виписує новий і вкладає його в ящик, який знаходиться у чергового диспетчера (чергового парку) та опечатує цей ящик. Якщо дорожній лист до кінця поточного року не був використаний, він здається старшому водієві з відміткою "НЕВИКОРИСТАНИЙ" і зберігається за такими ж правилами, які і звичайні дорожні листи.

3.13. У журналі видачі, повернення дорожніх листів та обліку роботи ТЗ обліковуються усі ТЗ підрозділу, в тому числі прикомандировані ТЗ. Журнал ведеться особою, якій надано право виписувати дорожні листи.

Журнал повинен бути пронумерованим, прошнурованим та скріплений печаткою і підлягає зберіганню впродовж трьох років від дати останнього запису.

4. Парки транспортних засобів

4.1. Парком називається територія, яка обладнана для зберігання, обслуговування та ремонту транспортних засобів. Залежно від умов розташування парки можуть бути постійними та польовими.

4.2. Устрій, планування і обладнання парків повинні забезпечувати зручність розміщення і зберігання ТЗ, їх технічного обслуговування і ремонту відповідно до технологічного процесу, а також зберігання ТЗ і технічного майна, швидкий і зручний вихід ТЗ з парку, надійну охорону і пожежну безпеку.

4.3. Постійні парки призначені для розміщення, обслуговування, ремонту та зберігання ТЗ підрозділу. Вони влаштовуються і обладнуються відповідно до генерального плану - основного документа з проектування і будівництва парку.

Генеральний план (схема території) парку затверджується начальником підрозділу і представляється по команді на погодження. Затверджений та погоджений план зберігається в підрозділі.

4.3.1. У постійному парку обладнуються наступні основні елементи:

- приміщення для чергового парку;
- контрольно-технічний пункт;
- клас безпеки руху та інструктажу водіїв і старших машин;
- пункт заправлення;
- пункт чищення і миття;
- пункт технічного обслуговування і ремонту (ПТОР);
- пункти (обладнані майданчики, приміщення) щоденного технічного обслуговування машин;
- приміщення для нагріву води і мастил;
- аккумуляторна;
- стоянки (сховища, навіси) машин;
- опалювальні сховища (приміщення) для чергового тягача та інших чергових машин;
- склади (приміщення для зберігання автомобільного та іншого технічного майна);
- класи відпрацювання нормативів з технічного обслуговування техніки;
- необхідні технічні засоби охоронної і пожежної сигналізації.

Крім того, в парку обладнуються майданчики для машин, які очікують ремонту і технічного обслуговування, місця для куріння, необхідні побутові приміщення.

4.3.2 Всі будівлі парку, ворота будівель і ворота парку нумеруються. Номерний знак представляє собою білий круг з червоним контуром. Цифри наносяться чорною фарбою.

Розміри номерних знаків:

на будівлях: діаметр круга - 500 мм, висота цифр - 300 мм, ширина контуру - 25 мм;

на воротах: діаметр круга - 250 мм, висота цифр - 150 мм, ширина контуру - 15 мм.

Номерні знаки наносяться на фасаді і бічних сторонах будівель на відстані 0,5 м від карнизу і на правій частині воріт.

4.3.3. У парку обладнуються внутрішній зв'язок і сигналізація.

Територія парку та підступи до нього повинні освітлюватись. Освітлення виконується відповідно до вимог правил устрою електроустановок для пожежонебезпечних приміщень.

Опалювання в парку, як правило, повинно бути центральним. При пічному опаленні печі облаштовуються в кожухах з топками зовні приміщень (в спеціальних тамбурах).

4.3.4. У приміщенні чергового парку повинні бути: схема парку; план виходу техніки при оголошенні тривоги або збору; інструкція щодо заходів пожежної безпеки; зразки пропусків в парк і пломб (відтисків печаток); інструкції чергового, днювального парку і механіка - водія (водія) чергового тягача; опис техніки, майна і обладнання парку; книга прийому і здачі чергування по парку; **журнал виїзду та повернення ТЗ**; списки осіб, допущених до розкриття паркових приміщень і сховищ; розпорядок роботи в парку, зразки дорожніх листів і підписів посадових осіб; книга здачі під охорону приміщень та техніки, яка знаходиться на відкритих стоянках; книга видачі ключів від замків запалення і люків машин, приміщень і воріт парку; шафи (ящики) для ключів; годинник, термометр для вимірювання температури зовнішнього повітря, медична аптечка, телефон, стіл, стільці.

Черговий парку, крім того, повинен мати двосторонній зв'язок з основними елементами парку і пристрій з інформацією про місцезнаходження і стан ТЗ. У приміщенні чергового відводиться кімната для відпочинку наряду.

4.3.5. У приміщенні начальника КТП повинні бути: інструкції з експлуатації ТЗ, операційні карти перевірки технічного стану ТЗ всіх марок, що є в підрозділі, з технічними вимогами до ТЗ, механізмів і систем, що перевіряються; інструкція щодо заходів безпеки при перевірці машин; завдання з перевірки якості ТО і зберігання та ремонту ТЗ на добу (тиждень); зразки оформлених подорожніх листів і іншої документації; комплект інструменту і приладів у переносному ящику для перевірки ТЗ; стіл, стілець, канцелярські прилади і годинник.

4.3.6. Перед приміщенням КТП обладнується майданчик для перевірки технічного стану ТЗ. Обладнання майданчика повинне забезпечувати можливість перевірки справності і надійності рульового керування, гальм, зовнішніх світлових приладів, коліс, шин та інших систем і механізмів, що визначають справність ТЗ і безпеку руху.

4.3.7. У класі безпеки руху і інструктажу водіїв і старших машин повинні бути: столи, стільці, настінні щити, плакати, схеми маршрутів руху машин, навчальна література, технічні засоби навчання, які використовуються для вивчення **ПДР**, інструктажів водіїв і старших машин.

4.3.8. Пункт заправлення призначений для заправки машин паливом і мастилом закритим струменем.

Пункт заправлення обладнується колонками для заправки паливом і заглибленими резервуарами для пального; колонками або агрегатами для заправки мастилом і резервуарами (тарою) для мастильних матеріалів; заправним інвентарем; засобами пожежогасіння; майданчиками для ТЗ, що заправляються.

У приміщенні пункту заправлення повинні бути: інструкція щодо заходів безпеки при роботі з обладнанням, поводження з паливом, мастильними матеріалами і спеціальними рідинами та щодо заходів пожежної безпеки, яка затверджена начальником підрозділу; норми витрати пального, мастильних матеріалів і спеціальних рідин за марками ТЗ і порох року; стіл, стілець, облікові документи, технічна література.

У приміщенні також зберігаються прилади для контролю якості пального, мастильних матеріалів і спеціальних рідин та заправний інвентар.

Необхідна кількість заправних колонок і місткість резервуарів (тари) визначаються залежно від кількості та типів ТЗ і продуктивності колонок.

4.3.9. Пункт очищення та миття складається з постів: очищення ТЗ від бруду, миття і сушки, обтирання. Перед в'їздом у парк можуть обладнуватися пости (майданчики) попереднього очищення ТЗ від бруду.

Пункт очищення і миття повинен мати джерело водопостачання, пристрої для очищення води і багатократного її використання та бути обладнаним естакадами, водороздавальними колонками і водозахисними перегородками.

Пости пункту очищення і миття оснащуються шафами і ящиками для зберігання інвентарю для миття, спецодягу.

На пункті очищення і миття повинна бути інструкція щодо заходів безпеки і догляду за устаткуванням.

4.3.10. Пункти (майданчики) щоденного технічного обслуговування (ЩТО) ТЗ повинні мати:

приміщення або навіси з пристроями для огляду і обслуговування ходової частини і трансмісії (естакади, напівестакади, оглядові ями);

пости, оснащені устаткуванням і інструментом для мащення ТЗ мастильними матеріалами всіх сортів, передбачених картами мащення ТЗ, а також мастильними матеріалами;

слюсарні верстати з інструментом і пристосуваннями;

шафи (ящики) для зберігання кріпильних деталей і матеріалів, що витрачаються при технічному обслуговуванні ТЗ і усуненні несправностей на ТЗ;

технологічні інструкції (операційні карти) щоденного технічного обслуговування ТЗ всіх марок, що є в підрозділі, з вказівками щодо заходів безпеки при виконанні робіт.

Обладнання пунктів (майданчиків) ЩТО повинно забезпечувати виконання робіт на них у будь-який час року і доби.

4.3.11. Пункт технічного обслуговування і ремонту (далі - ПТОР) призначений для проведення технічного обслуговування (ТО-1, ТО-2, СТО) і поточного ремонту ТЗ. У ПТОР створюються пости технічного обслуговування і ремонту ТО та робочі ділянки.

Залежно від умов і прийнятої схеми технологічного процесу технічне обслуговування ТЗ може здійснюватися тупиковим або послідовним методом.

При тупиковому методі всі роботи виконуються бригадою фахівців на одному місці на нерухомому ТЗ.

У цьому випадку створюються і обладнуються пости:

механіка-регулювальника;

електрика;

автослюсаря;

мастильника.

При послідовному методі на ТЗ, що переміщається вздовж спеціалізованих постів, виконуються такі роботи:

обслуговування шин, гальм, маточин і підвіски;

перевірно-кріпильних і регулювальних робіт;

обслуговування систем електроустаткування і запалення;

обслуговування систем живлення і охолодження;

змащувально-заправних робіт.

Залежно від наявності фахівців і кількості ТЗ число постів і робочих ділянок може змінюватися.

Для виконання поточного ремонту ТЗ на ПТОР створюються робочі ділянки: поточного ремонту агрегатів, слюсарно-механічна, зварювальна, рихтування кабін і кузовів ТЗ, ремонту електроустаткування і паливної апаратури, ремонту приладів гідросистем, ремонту кузовів, сидінь, тентів і фарбувальних робіт, шиномонтажних робіт і вулканізації.

Пости і робочі ділянки оснащуються необхідним обладнанням, робочим і вимірювальним інструментом, засобами технічного діагностування, технологічними інструкціями, інструкціями щодо заходів безпеки і догляду за обладнанням.

Устрій і устаткування пункту технічного обслуговування і ремонту повинні забезпечувати зручне, швидке і якісне виконання усіх робіт, а також дотримання правил безпеки праці та пожежної безпеки.

4.3.12. Приміщення для нагріву води та мастила обладнується в будівлі ПТОР або в окремій будівлі і призначене для нагріву, зберігання і видачі необхідної кількості гарячої води і мастила в зимовий період на ТЗ, які знаходяться в неопалювальних сховищах, під навісами та на відкритих майданчиках.

У приміщенні для нагріву води та мастил повинно забезпечуватися: нагрівання води і мастила до робочої температури ТЗ;

зберігання двох-трьох заправок гарячої води, а також мастила, необхідного для одночасного виходу з парку всіх ТЗ підрозділу;

зручну і швидко роздачу гарячої води і мастила при одночасному виході всіх ТЗ підрозділу.

На індивідуальні бачки з мастилом, які зберігаються у цьому приміщенні, наносяться номерні знаки ТЗ.

4.3.13. Акумуляторна розміщується в ПТОР або в окремій будівлі і має оснащени відповідним устаткуванням приміщення: для обслуговування і ремонту акумуляторних батарей, їх зарядки і зберігання, для зберігання електроліту і акумуляторної кислоти.

Акумуляторна повинна забезпечувати своєчасне заряджання, зручність зберігання акумуляторних батарей, швидко їх видачу при підйомі по тривозі і доставку до ТЗ в найкоротший час.

Акумуляторна ізолюється від інших приміщень глухими вогнетривкими стінами і обладнується примусовою вентиляцією. Температура в акумуляторній взимку підтримується в межах плюс 5-15° С.

На кожен акумуляторну батарею наноситься номерний знак ТЗ, на якій вона встановлюється.

Для зберігання, заряджання і ремонту лужних акумуляторних батарей обладнується окреме приміщення.

4.3.14. Стоянки ТЗ призначені для розміщення і зберігання справних ТЗ, які пройшли ТО. Вони обладнуються з урахуванням забезпечення збереження, зручності підготовки ТЗ до виходу з парку, технічного обслуговування ТЗ, які знаходяться на зберіганні, і швидкого виходу ТЗ при оголошенні тривоги або збору.

На стоянках ТЗ розміщуються в сховищах або під навісами (на обладнаних майданчиках).

4.4. При розміщенні ТЗ в сховищах або під навісами відстані між машинами, а також між машинами і стіною повинні бути не менше 0,8 м для колісних і 1 м для гусеничних ТЗ, між задніми бортами ТЗ і стіною або огорожею - не менше 1 м.

На відкритих майданчиках ТЗ встановлюються не ближче 10 м від будівель, інтервали між ТЗ повинні бути 1,5 - 2,2 м, дистанції між рядами ТЗ - не менше 10 метрів.

4.5. Гусеничні ТЗ встановлюються на лежні, на стоянках з бетонним покриттям - безпосередньо на поверхню покриття. Колісні ТЗ (окрім машин повсякденної експлуатації) встановлюються на підставки для розвантаження коліс. При тривалому зберіганні автомобілів, крім того, розвантажуються ресори (окрім незавантажених вантажних автомобілів).

4.6. На кожен ТЗ вивіщується табличка розміром 300x200 мм, на якій вказуються марка, номер ТЗ і прізвище водія, за яким вона закріплена, а при зберіганні ТЗ без охолоджуючої

рідини, мастила і акумуляторних батарей -також таблички: "Вода злита", "Мастило злите", "Акумуляторні батареї зняті".

4.7. На стоянках ТЗ дозволяється проведення наступних робіт:

очищення ТЗ від пилу, снігу або води;

заправка охолоджуючою рідиною та мастилом і злив їх у зимовий період;

підготовка ТЗ до зберігання;

підзарядка акумуляторних батарей малими струмами і підкачка шин;

контрольні огляди і підготовка ТЗ до виходу з парку, усунення дрібних дефектів;

консервація, щомісячне, піврічне і річне технічні обслуговування машин, що знаходяться на тривалому зберіганні.

4.8. Чергові тягачі і спеціальні автомобілі - санітарні, автобуси, окремі машини управління, чергові засоби - розташовують в опалювальних сховищах (приміщеннях).

4.9. Склад автомобільного майна розміщується в окремих опалювальних і неопалювальних сховищах, обладнаних електричним освітленням. Устрій, обладнання складу і порядок зберігання майна в ньому визначаються начальником підрозділу.

4.10. Класи відпрацювання нормативів і технічного обслуговування ТЗ створюються в кожному підрозділі, що налічує 15 і більше водіїв. У класах встановлюються машини-експонати, агрегати машин і устаткування для практичних робіт.

4.11. Схема парку затверджується начальником підрозділу. На ній вказуються розміщення паркових елементів, ділянки, які закріплені за структурними підрозділами, дороги і напрямки руху ТЗ, основні і запасні виїзди з парку, місця розміщення постів охорони і засобів пожежогасіння.

4.12. Польові парки призначені для розміщення, обслуговування, та поточного ремонту ТЗ у польових умовах. Вони облаштовуються як для окремих підрозділів, так і для зведених аварійно-рятувальних загонів під час тривалої ліквідації надзвичайних ситуацій та їх наслідків.

4.13. Устрій і обладнання польового парку визначаються тривалістю розміщення, розміром, характером і рельєфом ділянки місцевості, а також наявністю засобів технічного обслуговування і ремонту ТЗ.

4.14. У польовому парку обладнуються:

контрольно-технічний пункт;

пункт заправки;

пункт чищення і миття ТЗ (по можливості); пункт технічного обслуговування і ремонту ТЗ;

стоянки ТЗ з майданчиками технічного обслуговування (у підрозділах, що мають рухомі засоби технічного обслуговування і ремонту машин);

шляхи (дороги) для швидкого виходу підрозділів до місця проведення аварійно-відновлювальних робіт.

Територія парку, як правило, огорожується або окопується.

4.15. У польовому парку при необхідності обладнуються укриття для особового складу підрозділів, для рухомих засобів заправки, технічного обслуговування і ремонту ТЗ, а на підході до парку - контрольно-розподільний пункт і пункт спеціальної обробки ТЗ.

4.16. Майно і матеріали зберігаються на ТЗ або на ґрунті у ящиках, встановлених на підставках або лежнях; ящики покриваються брезентом.

4.17. За утримання ТЗ, приміщень і ділянок території парку, закріплених за підрозділами, відповідають начальники підрозділів.

Технічне обслуговування пожежно-технічного озброєння і ТЗ здійснюється після кожного повернення з рейсів, а також після встановленого нормативами пробігу (роботи) та зберігання. Крім того, здійснюється сезонне обслуговування пожежно-технічного озброєння і ТЗ. Пожежно-технічне озброєння, спеціальна та інша техніка, що пройшли обслуговування, ставляться на стоянку.

Огляд та обслуговування ТЗ, а також дообладнання і впорядкування парків здійснюються у визначені дні.

Внутрішній порядок і розпорядок роботи в парку оголошуються наказом по підрозділу.

4.18. До парку, а також до приміщень усередині парку й спеціальних споруд мають бути збудовані (прокладені) шляхи та точно визначені підходи, які повинні постійно підтримуватися у належному для руху стані.

На всіх шляхах, прокладених у парку, встановлюються дорожні покажчики, обмежувальні знаки швидкості руху машин та інші дорожні знаки.

4.19. ТЗ випускаються з парку згідно з нарядом, у технічно справному стані, із закріпленими за ними водіями, які мають документ, що посвідчує особу, і посвідчення на право керувати ТЗ та які пройшли передрейсовий медичний огляд і допущені до рейсу, з оформленими дорожніми листами, і з відміткою начальника КТП про справний стан ТЗ та відміткою чергового парку про дані спідометра й час випуску з парку.

Випуск ТЗ, не передбачених нарядом, у виняткових випадках дозволяється письмово начальником підрозділу.

Контроль за технічним станом ТЗ, які випускаються із парку та повертаються до парку, здійснюється начальником КТП.

4.20. Якщо в рейс виходять три чи більше ТЗ, призначається начальник колони.

Під час перевезення особового складу, вибухонебезпечних вантажів (як у складі колони, так і одиничними ТЗ) на кожний ТЗ призначається старший. В інших випадках старші ТЗ призначаються за рішенням начальника підрозділу.

Начальник колони (старший ТЗ) призначається з числа старшого та молодшого начальницького складу, які знають ПДР. Начальник колони відповідає за виконання

поставленого завдання та правильне використання ТЗ, дисципліну особового складу, що перебуває в ТЗ, за додержання ним вимог безпеки.

Начальнику колони (старшому ТЗ) заборонено керувати ТЗ або змушувати водія передавати будь-кому управління, віддавати команди, які змушують водія (водіїв) порушувати ПДР та перевищувати встановлену швидкість руху.

Щодо мети, порядку, терміну виконання завдання та додержання вимог безпеки руху начальників колон (старших ТЗ) і водіїв інструктують посадові особи, які організовують перевезення, або їх прями начальники.

Водіям категорично заборонено передавати будь-кому управління машиною.

Підготовка ТЗ до виходу проводиться під керівництвом начальників підрозділів або їх заступників.

4.21. Екіпажі (водії) ТЗ, які прибули до парку для виведення ТЗ, допускаються до парку після перевірки їх дорожніх листів.

До ТЗ, що перебувають у парку, допускаються лише ті особи, за якими вони закріплені, з дозволу чергового по парку та осіб, допущених до розпечатування сховищ і паркових приміщень.

Особи, які не належать до складу підрозділу, допускаються до парку лише з дозволу начальника підрозділу за разовими перепустками, підписаними заступником начальника підрозділу, в супроводі спеціально призначеної особи.

Порядок допуску до ТЗ та іншої техніки у разі виїзду за сигналом "ТРИВОГА" встановлюється начальником підрозділу у відповідних інструкціях.

4.22. Порядок зберігання й видачі ключів від замків запалювання, люків ТЗ, паркових приміщень і воріт парку повинен забезпечувати своєчасний вихід ТЗ з парку, а також виключати випадки самовільного використання їх особовим складом.

Ключі зберігаються:

від замків запалювання і люків ТЗ: один комплект - у чергового парку, другий - у чергового по підрозділу в запечатаній скриньці разом із дорожніми листами на випадок виїзду за сигналом "ТРИВОГА";

від паркових приміщень і воріт парку: один комплект - у чергового парку, другий - у чергового по підрозділу в запечатаній скриньці.

4.23. Для підтримання внутрішнього порядку в парку призначаються черговий парку, днювальні та механіки-водії (водії) чергових тягачів.

Днювальні виставляються черговим парку поблизу входів у парк, а на час виконання робіт - і на території парку.

4.24. Постійний і польовий парки цілодобово охороняються. Охорона парку може здійснюватися силами добового наряду по парку шляхом патрулювання.

5. Технічне обслуговування транспортних засобів. Види та періодичність

5.1. ТО транспортних засобів повинне забезпечувати:

постійну технічну готовність ТЗ;

надійну роботу ТЗ, їхніх агрегатів і систем упродовж встановленого терміну експлуатації;

безпеку дорожнього руху;

усунення причин, що викликають передчасне виникнення відмов і несправностей;

встановлену мінімальну витрату пально-мастильних та інших експлуатаційних матеріалів;

зменшення негативного впливу задіяного ТЗ на навколишнє середовище.

5.2. Під час проведення ТО ТЗ обов'язкове виконання усього обсягу робіт відповідно до виду ТО, а додаткове регулювання вузлів та систем ТЗ на підставі висновків діагностики.

5.3. При проведенні ТО у підрозділах ДСНС України слід керуватися інструкціями з експлуатації ТЗ, цією Настановою, а також відповідними нормативно-правовими актами.

5.4. ТО ТЗ за періодичністю, переліком та трудомісткістю робіт поділяється на такі види:

5.4.1. Для ТЗ щоденного (постійного) використання:

контрольний огляд ТЗ;

щоденне технічне обслуговування (ЩТО) ТЗ;

технічне обслуговування в період обкатки ТЗ;

технічне обслуговування на лінії (пожежі, ліквідації наслідків НС або навчанні (при кожному виїзді);

технічне обслуговування при поверненні до місця стоянки (з пожежі, ліквідації наслідків НС або навчання (після кожного виїзду);

перше технічне обслуговування (ТО-1);

друге технічне обслуговування (ТО-2);

сезонне ТО (СТО).

ЩТО - проводиться у підрозділі під час зміни караулів (змін) водієм, що заступає на чергування під керівництвом командира відділення. ЩТО для всіх ТЗ транспортної групи проводиться після повернення з рейсу.

ТО-1 - проводиться, враховуючи конструктивні особливості ТЗ, з доповненням частини робіт, передбачених інструкцією з експлуатації ТЗ, пробіг не повинен перевищувати: для легкових автомобілів і автобусів - 5 000 км пробігу; для вантажних автомобілів, повнопривідних автомобілів, причепів і напівпричепів - 4 000 км пробігу; для всіх ТЗ строївської групи - один раз на місяць або 1 000 км пробігу¹ для спеціальних ТЗ (автодрабин, автопідіймачів, димовидалення, газодимозахисної служби, автопінопідійомників, зв'язку і освітлення, аварійно-рятувальних автомобілів тощо).

¹Примітка: Періодичність ТО вказана в кілометрах загального пробігу. Загальний пробіг складається із суми пробігу за спідометром і приведенного пробігу. Якщо вказана періодичність ТО відрізняється від періодичності, визначеної документацією заводу-виробника, тоді слід керуватися документацією заводу-виробника.

ТО-2 - проводиться в повному обсязі на підставі висновків діагностики і суміщається або з ТО-1, або із сезонним ТО, пробіг не повинен перевищувати для легкових автомобілів 20 000 км пробігу, вантажних автомобілів, причепів, напівпричепів і автобусів - через 16 000 км пробігу; для ТЗ стройової групи - один раз на рік або через пробіг у 7 000 кілометрів.

СТО - проводиться двічі на рік і містить роботи з підготовки ТЗ до експлуатації в холодну чи теплу пору року. Сезонне ТО, як правило, поєднується (суміщається) з черговим ТО.

Приблизний перелік основних операцій ТО ТЗ наведено в [додатку 23](#).

Регламентні роботи на спеціальне обладнання проводяться згідно з інструкцією з експлуатації ТЗ.

5.4.2. Для ТЗ, що перебувають на зберіганні (консервації):

сезонне ТО;

регламентні роботи.

5.4.3. Для нових типів шасі та ТЗ іноземного виробництва можуть встановлюватися додаткові види ТО згідно з інструкціями заводів-виробників або висновків діагностики.

5.5. Перед зміною караулів (змін) ТЗ, що знаходяться у розрахунку і резерві, повинні бути чистими і повністю спорядженими.

5.6. Водій, який здає чергування, зобов'язаний під час чергування внести всі записи про роботу ТЗ в [експлуатаційну картку](#) і підготувати засіб до здавання (передачі). Особовий склад під керівництвом командира відділення здійснює підготовку пожежно-технічного та спеціального аварійно-рятувального обладнання до здавання (передачі) згідно з обов'язками номерів розрахунку.

5.7. Водій, який приймає ТЗ (в тому числі і резервний), в присутності водія, який здає ТЗ, повинен перевірити технічний стан засобів в обсязі переліку робіт щоденного ТО і зробити відповідні записи в експлуатаційних картках і [журналах ТО](#), при цьому час роботи двигуна не повинен перевищувати:

3 хв. - для ТЗ із карбюраторними двигунами, у тому числі 2 хв. на роботу із спецагрегатами;

5 хв. - для ТЗ і засобів із дизельними двигунами, у тому числі 3 хв. на роботу із спецагрегатами;

7 хв. - для пожежних авто драбин і колінчастих підйомників із висотою підйому до 45 м, у тому числі 5 хв. на роботу із спец агрегатами;

10 хв. - для пожежних автодрабин і колінчастих підйомників із висотою підйому більше 45 м, у тому числі 7 хв. на роботу із спецагрегатами.

5.8. При виявленні несправності ТЗ водій, який приймає засіб, зобов'язаний негайно доповісти про це командирі відділення (начальнику караулу, зміни) і вжити заходів щодо її усунення. Виявлені дрібні несправності ТЗ усувають водій, який заступає, та водій, який здає чергування.

5.9. У випадку неможливості негайного усунення несправностей за рішенням начальника (заступника начальника) підрозділу, а якщо вони відсутні - начальника караулу (зміни) ТЗ знімається із розрахунку і замінюється резервним, про що особа, яка прийняла це рішення, доповідає до оперативно-координаційного центру (оперативному черговому).

5.10. У разі несправності резервного ТЗ начальник (заступник начальника) підрозділу, а якщо вони відсутні - начальник караулу (зміни), який заступає, доповідає про це до оперативно-координаційного центру (оперативному черговому).

5.11. Несправності ТЗ, що не вимагають великих трудових затрат, усуваються водіями, які змінилися і заступили на чергування, на посту ТО підрозділу, а у разі виходу з ладу вузлів чи агрегатів за погодженням з начальником УРЗ забезпечення такий ТЗ направляється до технічного підрозділу, а засоби, що перебувають на балансі об'єктів, направляються для усунення несправностей до автогосподарств або ремонтних підприємств цих об'єктів.

5.12. Про усунення несправностей старший водій (водій) робить запис у **журналі обліку ТО**.

5.13. Після прийняття ТЗ водій повністю відповідає за його технічний стан, а також вживає заходів для усунення несправностей, виявлених під час чергування, з обов'язковим внесенням записів у журнал обліку ТО.

5.14. Відповідальність за утримання пожежно-технічного та спеціального аварійно-рятувального обладнання ТЗ справними та в належному вигляді покладається на командирів відділень, за якими вони закріплені.

5.15. Під час зміни караулу (чергової зміни) пожежно-технічне, спеціальне та аварійно-рятувальне обладнання і оснащення ТЗ приймається командиром відділення, який заступає на чергування, і особовим складом розрахунку відповідно до табельної належності. У разі некомплекту або несправності окремих видів обладнання і оснащення командир відділення доповідає про це начальнику караулу (зміни) і вживає невідкладних заходів для його поповнення або заміни технічно справним.

5.16. Догляд за ТЗ та його обладнанням здійснюється щодня особовим складом розрахунку чергових караулів (змін) у встановлений розпорядком дня час. Справність пожежно-технічного, спеціального та аварійно-рятувального обладнання, призначеного для роботи на висотах і рятування людей, перевіряється особисто командиром відділення під час заступання на чергування.

Загальне керівництво ТО пожежно-технічного, спеціального та аварійно-рятувального обладнання покладається на начальника караулу (зміни).

5.17. Пожежно-технічне, спеціальне та аварійно-рятувальне обладнання, що транспортується на ТЗ, повинно бути надійно закріплене.

5.18. Не допускається виконувати реконструкцію ТЗ при відсутності відповідної нормативно-технічної документації.

Для покращення ефективності використання допускається змінювати місце закріплення та розміщення обладнання та оснащення, а також доукомплектування за умови погодження з ДРЗ ДСНС України.

5.19. Особовий склад, що заступає на чергування, та водії доповідають командирі відділення про справність ТЗ і його обладнання.

6.20. Командир відділення зобов'язаний доповісти начальнику караулу (зміни) про готовність ТЗ до виконання оперативних завдань.

6.21. ТО ТЗ у період обкатки проводиться водіями, які закріплені за цим ТЗ, під керівництвом старшого водія на посту ТО підрозділу згідно з інструкцією заводу-виробника в обсязі робіт, передбачених ТО-2.

5.22. ТО-1 проводиться на посту ТО підрозділу водіями, які закріплені за ТЗ, у службовий і вільний від чергування час під керівництвом старшого водія (техніка, механіка, бригадира) в обсязі встановленого переліку основних операцій ТО-1 (додаток 23).

5.23. Напередодні ТО-1 начальник (заступник начальника) підрозділу спільно з старшим водієм, черговим командиром відділення і водієм проводять контрольний огляд технічного стану ТЗ і його обладнання.

5.24. За результатами контрольного огляду старший водій з урахуванням зауважень складає план проведення ТО з розподілом всього обсягу робіт для залучених водіїв та особового складу з метою проведення відповідного ТО, про що робляться зміни (доповнення) до **робочої картки на проведення обов'язкових робіт під час ТО-1**.

5.25. Начальник (заступник начальника) підрозділу і старший водій зобов'язані завчасно підготувати необхідні для проведення ТО експлуатаційні матеріали, інструмент, пристрої і запасні частини.

5.26. У дні проведення ТО ТЗ практичні заняття з виїздом у район, що охороняється, не плануються. Передбачені розкладом заняття дозволяється переносити в межах чергової доби.

5.26.1. Час перебування ТЗ на ТО не повинен перевищувати:

при проведенні ТО-1 - 2-х робочих днів;

при проведенні ТО-2 - 4-х робочих днів.

Для ТЗ на великовантажних шасі, пожежних автодрабин і автопідіймачів із висотою підйому 45 м і більше, як виняток, допускається збільшення часу перебування на ТО-2 - до 5 робочих днів.

5.26.2. Термін проведення ТО складних за конструкцією ТЗ узгоджується з начальником (заступником) підрозділу та управлінням (відділом, відділенням, сектором) матеріально-технічного забезпечення.

5.27. Після проведення ТО-1 кожний водій розписується в **журналі обліку ТО та робочій картці** (додаток 24) за фактично виконані роботи.

5.28. Начальник (заступник начальника) підрозділу, старший водій і командир відділення перевіряють якість виконаних робіт, про що роблять відмітки і записи в журналі обліку ТО.

5.29. ТО-2, як правило, здійснюється в технічному підрозділі робітниками цього підрозділу за участю водія. Передача ТЗ оформляється відповідним актом (**додаток 25**). Роботи проводяться згідно з обсягом робіт та інструкцією з експлуатації, а також результатами діагностики і термінами **річного плану-графіка ТО-2 ТЗ** (додаток 26).

Для віддалених підрозділів допускається здійснювати ТО-2 виїзною бригадою ПАРМ (пересувна авторемонтна майстерня) або на посту ТО підрозділу, при наявності умов для його виконання. При цьому до виконання робіт з ТО-2 залучаються робітники бригади ПАРМ та всі водії підрозділу, закріплені за ТЗ. Також дозволяється здійснювати ТО-2 на договірних засадах у спеціалізованих майстернях ремонтних підприємств автотранспорту, дорожньої та будівельної техніки, СТО за місцем дислокації (за угодою).

5.30. В об'єктових підрозділах ТО-2 проводиться на базі авторемонтних підрозділів підприємств (при наявності), що охороняються, відповідно до розробленого і погодженого з начальником відповідного територіального підрозділу графіка або за відповідними угодами в технічних підрозділах.

6. Пост ТО підрозділу

6.1. Пост ТО підрозділу (частини) призначений для проведення ТО і поточних ремонтів (ПР) ТЗ.

Пост ТО повинен складатися із майстерні, кабінету (класу, куточка) безпеки руху, оглядової канави і комори, заправного пункту і складу пально-мастильних матеріалів (ПММ).

6.2. Обладнання оглядової канави повинне здійснюватися згідно з типовими проектами підрозділів і відповідати вимогам безпеки праці.

6.3. Майстерня призначена для проведення слюсарно-механічних робіт під час виконання дрібного ПР ТЗ, а також їх ТО.

Майстерня оснащується необхідним устаткуванням та інструментом для проведення ПР наявних у підрозділі ТЗ та обладнання (**додаток 27**), а також первинними засобами пожежогасіння, технологічними інструкціями, інструкціями з пожежної безпеки та безпеки праці, стендами із довідковою технічною літературою, де можуть бути розміщені: графік ТО, розподіл робіт серед водіїв і особового складу, наочні посібники з ТО та інша документація.

6.4. Комора призначена для зберігання запасних частин до наявних ТЗ, запасного обладнання, інструментів, пристроїв і експлуатаційних матеріалів. Комора обладнується

стелажами і шафами для окремого зберігання запасних частин, інструменту та експлуатаційних матеріалів.

6.5. Робота на посту ТО організовується згідно з графіком ТО, розпорядком дня і планами роботи підрозділу та іншої документації.

6.6. На базі зведених загонів створюються технічні пости для проведення ТО-2 та ПР при використанні ПАРМ технічного підрозділу із залученням закріплених за ТЗ водіїв.

7. Порядок подання транспортного засобу на ТО-2

7.1. ТЗ на ТО-2 подається в технічний підрозділ начальником частини або його заступником, а також водієм відповідно до річного плану-графіка ТО-2 або на спеціалізовані підприємства за місцем дислокації підрозділу, за умови проведення ТО-2 основних складових ТЗ з укладанням відповідних договорів.

7.2. Допускається проведення ТО-2 за непередбачених обставин у незазначений у річному плані-графіку термін, з обов'язковим погодженням з УРЗ органів та підрозділів забезпечення. ТО-2 спецагрегатів, випробування пожежно-технічного, спеціального та аварійно-рятувального обладнання проводиться у підрозділах, а при необхідності з використанням ПАРМ або на базі технічного підрозділу.

8. Порядок планування, проведення та обліку ТО

8.1. ТО-1 та ТО-2 проводиться в дні, встановлені планом-графіком.

8.1.1. **Річний план-графік ТО-2** усіх ТЗ складається УРЗ, узгоджується з управлінням (відділом, відділенням, сектором) реагування на надзвичайні ситуації та затверджується керівником органу (підрозділу).

8.1.2. Річний план-графік ТО-1 розробляється в кожному територіальному органі та підрозділі відповідальним за технічний стан ТЗ, погоджується з управлінням (відділом, відділенням, сектором) ресурсного (матеріально-технічного) забезпечення та затверджується начальником територіального органу (підрозділу). Річний план-графік ТО-1 складається за формою, аналогічною плану-графіка ТО-2.

8.1.3. Під час складання річного плану-графіка ТО-1 повинна забезпечуватись рівномірність виведення ТЗ в районах виїзду з урахуванням плану-графіка ТО-2 та особливостей територіального органу (підрозділу).

8.1.4. В об'єктових підрозділах, де ТО проводиться на базі авторемонтних підприємств об'єктів, що охороняються, відповідальний за ТЗ завчасно, до початку складання плану-графіка ТО управлінням (відділом, відділенням, сектором) ресурсного (матеріально - технічного) забезпечення, надає узгоджені із керівництвом авторемонтних підприємств об'єктів пропозиції щодо визначення днів проведення ТО ТЗ підрозділу. Допускається проведення ТО ТЗ об'єктових підрозділів в технічних підрозділах територіальних органів за рахунок коштів об'єктів.

8.2. Графіки ТО складаються на підставі планових загальних пробігів ТЗ, нормативів періодичності ТО та рівномірного завантаження технічних підрозділів.

До графіка ТО включаються всі ТЗ підрозділів.

8.3. Під час виконання ТО-1 розподіл робіт серед водіїв і особового складу здійснюється відповідно до рекомендованого плану.

8.4. Про проведення ТО робляться записи в робочій картці на проведення обов'язкових робіт під час ТО, **журналі обліку ТО, формулярі та експлуатаційній карті ТЗ.**

8.5. Відповідальність за своєчасне і якісне проведення ТО ТЗ покладається на:

начальника чергового караулу (зміни) і водія - за щоденне ТО;

начальника підрозділу - за ТО в період обкатки і ТО-1;

начальника технічного підрозділу, в якому за графіком має проводитися обслуговування, - за сезонне обслуговування і ТО-2.

8.6. Для проведення ТО-1 і ТО-2 ТЗ знімається з чергування і замінюється резервним. Порядок виводу із розрахунку на ТО ТЗ і заміни їх резервними визначається начальником гарнізону.

8.7. Для кожного типу і моделі ТЗ управлінням (відділом, відділенням, сектором) ресурсного забезпечення розробляється і затверджується додатковий перелік робіт з ТО на підставі інструкцій з експлуатації ТЗ заводів-виробників і результатів діагностики.

8.8. Нормативи трудомісткості ТО нових типів ТЗ встановлюються управлінням (відділами, відділеннями, секторами) ресурсного (матеріально -технічного) забезпечення на підставі хронометражу і прийнятих обсягів робіт для ТЗ цих типів, інструкцій заводів-виробників. Нормативи узгоджуються із додатком Д [наказу Міністерства транспорту України від 30.03.1998 № 102](#) "Про затвердження Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту", зареєстрованим у Міністерстві Юстиції України 28 квітня 1998 р. за № 268/2708.

Нормативи трудомісткості сезонного ТО становлять 20% трудомісткості ТО-2.

8.9. Під час ТО ТЗ можуть виконуватися окремі операції ПР (супутній поточний ремонт) в обсязі, що не перевищує 20% трудомісткості відповідного виду ТО.

Якщо трудомісткість робіт перевищує зазначену величину, тоді перед проведенням ТО ТЗ підлягає ПР.

8.10. ТО ТЗ при зберіганні полягає у перевірці технічного стану ТЗ, очищенні обладнання від пилу, бруду та осадів, перевірці та відновленні захисних покриттів і плівок, а також інших робіт, передбачених інструкціями з експлуатації щодо зберігання.

8.11. ТЗ, що пройшов ТО-2, приймає особисто начальник (заступник) начальника підрозділу разом із старшим водієм підрозділу за актом.

8.12. ТЗ, що пройшов ТО, повинен бути технічно справним, повністю спорядженим і відповідати вимогам експлуатаційної документації.

Постановку на чергування ТЗ, що не пройшли чергове ТО, заборонено.

9. Ремонт транспортних засобів

9.1. Відповідно до призначення, характеру робіт, що виконуються, ремонт ТЗ та агрегатів, поділяється на: поточний (далі - ПР), середній (далі - СР) та капітальний (далі - КР).

Поточний чи капітальний ремонт може виконуватися на вимогу або після певного пробігу, за результатами попереднього діагностування.

9.2. ПР ТЗ виконується для забезпечення працездатності шляхом відновлення або заміни окремих агрегатів, вузлів та деталей (окрім базових), а також проведення необхідних регулювальних, кріпильних, зварювальних, слюсарно-механічних та інших ремонтних робіт.

До базових агрегатів і вузлів відносяться:

- двигун з картером зчеплення в зборі;
- коробка передач, роздавальні коробки;
- гідромеханічна передача;
- задній міст (вісь або осі);
- середній міст (вісь або осі);
- передній вісь (міст);
- рульове керування;
- рама;
- кабіна, платформа;
- спеціальні агрегати та підйомне обладнання;
- гальмівна система;
- електрообладнання.

9.3. ПР агрегату полягає у його частковому розбиранні, заміні або ремонті окремих зношених і пошкоджених механізмів, деталей (крім базових) і проведенні необхідних регулювальних, кріпильних та інших ремонтних робіт.

До базових деталей відносяться:

- блок циліндрів двигуна;
- картери мостів;
- балка переднього моста;
- картери корок переміни передач, відбору потужності, роздавальних коробок;
- корпуси насосів; картери рульових механізмів; каркаси кузовів; повздовжні балки;
- корпуси вузлів підйомного обладнання та гідроприводів.

9.4. ПР ТЗ або окремого агрегату здійснюється при потребі (на вимогу), якщо така потреба виникла під час експлуатації (за заявками водіїв) або під час контрольних оглядів чи діагностики.

9.5. ПР повинен забезпечувати безвідмовну роботу відремонтованих агрегатів, вузлів і деталей щонайменше до чергового ТО-2.

9.6. СР ТЗ виконується з пробігом не менше 60% норми напрацювання до капітального ремонту для нових ТЗ та не менше 50% для ТЗ, що пройшли КР. Норми напрацювання ТЗ до КР та списання не змінюються, якщо СР здійснюється до встановленого пробігу.

9.7. СР полягає в заміні або капітальному ремонті не більше двох базових агрегатів.

9.8. КР ТЗ полягає в його повному розбиранні, заміні або капітальному ремонті більше двох базових агрегатів, механізмів, приладів і зношених деталей, збиранні, регулюванні і випробуванні ТЗ відповідно до технічних умов на здійснення КР цього засобу.

Слід враховувати, що кожен черговий КР приводить до відносного скорочення тривалості наступних ремонтних циклів експлуатації ТЗ.

9.9. КР ТЗ призначається за результатами діагностики, якщо кузов, кабіна, основні вузли (вузли додаткових трансмісій, платформа, цистерна, пожежний насос, тощо) і не менше двох основних агрегатів базового шасі вимагають КР.

КР ТЗ проводиться у випадку, якщо технічний стан ТЗ оцінюється за результатами діагностування "незадовільно" (трапились відмови вузлів чи агрегатів, встановлено зниження динамічних характеристик ТЗ, потужності двигунів, понаднормове збільшення витрат пально-мастильних матеріалів і запасних частин тощо).

9.10. Агрегат направляється на КР, якщо:

базові та основні деталі вимагають ремонту (відновлення) і повного розбирання агрегату;

працездатність агрегату не може бути відновлена шляхом проведення ПР або його відновлення економічно недоцільне.

Деталі агрегату, що ремонтується, як правило, встановлюються на той же агрегат.

9.11. Основним методом ремонту є агрегатний метод, під час якого несправні агрегати і механізми ТЗ замінюються новими або відремонтованими, що взяті з обігового фонду.

Агрегатний метод застосовується у разі, коли трудомісткість ремонтних робіт перевищує трудомісткість робіт для зняття агрегату, що вимагає ремонту, і встановлення відремонтованого або нового агрегату.

9.12. Дозволяється застосовувати індивідуальний метод ремонту, під час якого несправний агрегат знімається, ремонтується і встановлюється на той же ТЗ при відсутності обігового фонду.

9.12.1. Для більшості агрегатів і елементів встановлюються індивідуальні терміни експлуатації, тому доцільно робити КР і заміну окремих агрегатів поетапно.

9.12.2. У разі виходу ТЗ з ладу призначається службове розслідування для усунення причин і вживання заходів до винних. Розслідування проводить керівництво підрозділу, якому належить ТЗ, при необхідності за участю представників управління (відділу, відділення, сектору) ресурсного (матеріально - технічного) забезпечення та СБДР.

9.13. Технічний стан капітально відремонтованих ТЗ, агрегатів або вузлів, а також якість КР повинні відповідати державним стандартам, конструкторсько-технічній та іншій нормативно - технічній документації щодо капітального ремонту.

9.14. Планування ремонтів ТЗ передбачається річним графіком ТО-2 для підрозділів і річним планом - завданням для технічних підрозділів, які розробляються управлінням (відділом, відділенням, сектором) ресурсного забезпечення.

Норми пробігу до проведення ремонту основних агрегатів ТЗ встановлюються згідно з їхніми інструкціями з експлуатації і ремонту.

9.15. ТЗ направляється на ремонт до технічних підрозділів згідно з річним планом - графіком ТО-2 або при потребі. При цьому на ТЗ складається **акт здачі (видачі)** (додаток 25).

9.16. ТЗ або агрегати, що здаються згідно з актом здачі (видачі) в ремонт до технічних підрозділів, за своїм технічним станом і укомплектованістю повинні відповідати вимогам нормативно-технічної документації на ремонт ТЗ чи агрегату.

9.16.1. Розкомплектовувати ТЗ (агрегати) або замінювати їх складові частини і деталі непридатними забороняється.

9.16.2. ТЗ, що здаються в КР, незалежно від способу доставки, повинні бути в стані, що забезпечує їх пересування своїм ходом (крім аварійних), за умови, що їх технічний стан забезпечує безпеку руху.

9.17. За невідповідність технічного стану ТЗ (агрегатів), що здаються в ремонт, вимогам нормативно-технічної документації, а також некомплектності та несвоєчасності їх доставки у технічні підрозділи, відповідальність покладається на начальника підрозділу, в якому експлуатується цей ТЗ.

9.18. ТЗ у капітальному ремонті не повинен перебувати більше терміну, встановленого нормами трудомісткості за типом ТЗ. Якщо впродовж встановленого строку ТЗ (агрегат) не буде відремонтовано, начальник технічного підрозділу доповідає про це до управління (відділу, відділення, сектору) ресурсного забезпечення для прийняття рішень.

9.19. Відремонтований ТЗ підлягає обов'язковому діагностуванню або випробуванням:

ТЗ - пробігом не менше 50 км;

агрегат - роботою тривалістю не менше 30 хвилин.

9.20. Видача ТЗ (агрегату) із ремонту здійснюється за **актом здачі (видачі)** на ТЗ (агрегат).

9.21. Про проведений ремонт ТЗ (агрегату) або заміну агрегату у **формулярі ТЗ** начальником (заступником начальника) ремонтно-допоміжної частини (групи, відділення)

технічного підрозділу або начальником (заступником начальника) підрозділу, в якій проводився ремонт, робляться відповідні записи.

9.22. Начальник технічного підрозділу відповідає за якість виконаних робіт з ТО та ремонту ТЗ (агрегатів).

9.23. Обкатка капітально відремонтованих ТЗ або спецагрегатів здійснюється згідно з інструкціями з їхньої експлуатації або іншими документами на цей ТЗ чи агрегат.

10. Правила експлуатації автомобільних шин, акумуляторних батарей та вимірювальних приладів

10.1. При експлуатації шин, акумуляторних батарей та вимірювальних приладів ТЗ у підрозділах ДСНС України слід керуватися інструкціями з експлуатації заводів - виробників, цією Настановою, а також відповідними нормативно-правовими актами.

10.2. Перевірку тиску в шинах ТЗ потрібно проводити не рідше одного разу на 10 днів. Під час перевірки тиску шини мають бути холодними. Тиск повинен відповідати нормам відповідно до інструкції з експлуатації. Результати перевірки тиску заносяться в **журнал обліку ТО**.

Нормативний тиск у пневматичних шинах спеціальних ТЗ на колісному шасі повинен зазначатися фарбою на крилах чи бортах такого ТЗ.

10.3. При проведенні щоденного ТО стан шин перевіряється зовнішнім оглядом.

10.4. Під час використання ТЗ не дозволяється перегрівання шин ТЗ; у разі потреби водій зобов'язаний вжити заходів для їх теплового захисту. Не дозволяється знижувати тиск у шинах, якщо він підвищується під впливом високої температури.

10.5. Перестановку коліс ТЗ слід здійснювати відповідно до рекомендацій заводу - виробника ТЗ.

10.6. Шини колісних шасі ТЗ підлягають списанню при виробленні норм експлуатаційного пробігу або якщо вони за своїм станом не відповідають вимогам ПДР, а шини, норми експлуатаційного пробігу яких не вказані або не визначені нормативно - правовими актами, підлягають списанню лише в тих випадках, коли їх стан не відповідає вимогам ПДР. Зняття з експлуатації таких шин здійснюється на підставі відповідних обґрунтувань (службового розслідування), затверджених керівником органу, підрозділу.

10.7. Експлуатація акумуляторних батарей здійснюється згідно з інструкцією заводу - виробника.

10.8. ТЗ, що експлуатується у підрозділах ДСНС України, має бути оснащений справними і опломбованими вимірювальними приладами, які пройшли перевірку на достовірність показів у спеціалізованих метрологічних лабораторіях (згідно з регламентованими нормами відповідних документів).

Експлуатація ТЗ з несправними вимірювальними приладами чи з порушенням та неправильним пломбуванням приладів забороняється.

10.9. Пломбування спідометрів та їх приводів проводиться при заміні або ремонті із складанням відповідних актів, що ведуться і зберігаються в СБДР.

10.10. Відповідальність за стан і пломбування приладів ТЗ чи іншої техніки покладається на начальника підрозділу, в якому вони експлуатуються.

11. Особливості експлуатації транспортного засобу у різні пори року

11.1. Підготовка ТЗ до експлуатації у літню чи зимову пору року здійснюється за наказом керівників органів (підрозділів), що експлуатують ТЗ.

11.2. Перед настанням літнього чи зимового періодів експлуатації ТЗ із водіями та особовим складом організовуються заняття, на яких вивчаються:

особливості ТО і утримання ТЗ у підрозділі;

способи і засоби підвищення їх прохідності;

особливості керування ТЗ в складних дорожніх та погодних умовах.

11.3. Під час підготовки до експлуатації взимку також вивчаються:

порядок пуску холодного двигуна за низької температури навколишнього середовища;

засоби і методи, що полегшують пуск холодного двигуна ТЗ;

засоби обігріву і підтримки нормальної температури двигуна ТЗ під час руху і на стоянках;

правила безпеки праці під час прогрівання двигуна і поведінки з токсичними охолоджувальними рідинами, що не замерзають за низьких температур;

особливості роботи із спецагрегатами при ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій чи гасінні пожеж за низьких температур.

11.4. Під час підготовки ТЗ до експлуатації в літню і зимову пору року для всіх ТЗ проводиться сезонне ТО із врахуванням вимог заводів-виробників, викладених у інструкції з експлуатації ТЗ, його шасі, і **приблизного переліку основних операцій СТО** (додаток 23).

12. Діагностування технічного стану транспортних засобів і обладнання

12.1. Основним документом для організації технічного діагностування при експлуатації і ремонті ТЗ є ця Настанова, інструкція з експлуатації або інструкція для ТО ТЗ.

12.2. Завдання діагностування:

перевірка справності і працездатності ТЗ в цілому і (або) його складових частин із установленною ймовірністю правильності діагностування;

пошук дефектів, що порушили справність і (або) працездатність ТЗ;

збирання вихідних даних для прогнозування залишкового ресурсу або ймовірності безвідмовності роботи ТЗ у міжконтрольний період.

12.3. Комплекс діагностичних робіт, що виконується при або перед ТО-1, служить для діагностування механізмів і систем ТЗ, що забезпечують безпеку дорожнього руху ТЗ.

12.4. Поглиблену діагностику застосовують для управління технологічними процесами ТО і ремонту. Таку діагностику проводять переважно для контролю технічного стану ТЗ і для забезпечення безпеки руху за узагальненими параметрами. Комплекс діагностичного обладнання (вимірювальних приладів і пристроїв) в цьому випадку розташовують окремо від постів ТО і ремонту.

12.5. Суміщену діагностику застосовують для управління обсягами і якістю операцій обслуговування. Діагностичне обладнання при цьому розміщують на постах ТО і ремонту.

12.6. За призначенням, періодичністю, трудомісткістю і місцем в технологічному процесі ТО і ПР діагностика ділиться на Д-1 і Д-2.

12.6.1. Діагностика Д-1 служить для визначення технічного стану систем забезпечення безпеки руху, рівня токсичності відпрацьованих газів, економії пального. Здійснюється Д-1 при проведенні ТО-1 або перед ним. Крім того, може проводитися експрес-Д-1 після повернення ТЗ з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації і при щоденному ТО.

12.6.2. Поглиблена діагностика Д-2 призначається для діагностики ТЗ в цілому перед ТО-2 для виявлення несправностей агрегатів і систем та визначення необхідного обсягу ремонту.

12.6.3. Вибір варіантів проведення Д-1 і Д-2 обумовлений конкретними можливостями зон ТО та економічними міркуваннями.

12.7. Для діагностування ТЗ слід застосовувати такі діагностичні ознаки: ефективність механізму, коливальні процеси, тепловий стан, герметичність, склад оливи чи мастила тощо.

12.8. Під час діагностування вимірюється фактичне значення окремого параметра технічного стану ТЗ або агрегату, зіставляється з допустимим або граничним значенням параметра і робиться висновок про необхідність того або іншого виду ТО чи ремонту механізму ТЗ. Регулювальні роботи, що не потребують значних трудовитрат, виконуються під час діагностування згідно з переліком робіт (додаток 27).

12.9. Діагностування ТЗ і обладнання здійснюється на посту технічної діагностики в технічному підрозділі, на постах ТО або у підрозділах із застосуванням пересувних діагностичних лабораторій.

12.10. Для діагностування ТЗ застосовують суб'єктивні і об'єктивні методи.

12.10.1. До об'єктивних методів належать діагностування: за структурними параметрами, герметичністю робочих об'ємів, вихідними параметрами робочих процесів, зміною віброакустичних параметрів, параметрами процесів або циклів, що періодично повторюються, складом картерної оливи і відпрацьованих газів систем та основних вузлів ТЗ.

12.10.2. Суб'єктивні методи - визначення технічного стану ТЗ за вихідними параметрами динамічних процесів, що відбуваються у системах та вузлах ТЗ.

12.11. За результатами діагностування заповнюється **діагностична картка** (додаток 28) і **накопичувальна карта діагностування Д-2** (додаток 29). Діагностична карта призначена для реєстрації результатів діагностування в усіх випадках діагностування і прийняття

рішення про необхідні роботи при ТО і ремонті ТЗ. Накопичувальна карта діагностування Д-2 призначена для накопичення інформації про зміни діагностичних параметрів у процесі експлуатації ТЗ, збирання вихідних даних для прогнозування залишкового ресурсу і ймовірності безвідмовної роботи в межах міжконтрольного періоду. Накопичувальна карта діагностування Д-2 ведеться на кожен ТЗ протягом усього терміну його експлуатації.

За результатами діагностування приймають рішення про можливість подальшої експлуатації ТЗ з визначеним ресурсом після проведення ТО або про потребу ремонту.

13. Зберігання транспортних засобів, техніки та майна

13.1. Зберігання ТЗ, іншої техніки та майна здійснюється короткочасно (режим очікування) або довготривало (консервація).

13.2. Зберігання ТЗ та іншої техніки охоплює:

спеціальну підготовку до зберігання (консервації);

утримання ТЗ на зберіганні (ТО, перевірку технічного стану, випробування, переконсервацію, перевірку та оновлення шин і акумуляторних батарей, пального, змащувальних та інших експлуатаційних матеріалів, а також деталей з обмеженими термінами використання);

зняття зі зберігання та підготовка до використання за призначенням.

13.3. Зберігання ТЗ можна проводити двома способами: у закритих приміщеннях (опалюваних і неопалюваних) та на відкритих майданчиках. В окремих випадках ТЗ можна зберігати під навісом.

Зберігання ТЗ в опалюваних приміщеннях повністю захищає їх від будь-яких впливів (холоду, снігу, дощу, вітру, пилу).

13.4. Відкриті майданчики для зберігання ТЗ повинні мати тверде покриття з ухилами не більш як 1% в напрямі поздовжніх осей установлених ТЗ і не більш як 4% у напрямі, перпендикулярному до цих осей. На майданчиках ТЗ слід зберігати групами. Протипожежна відстань між групами автомобілів - не менше як 20 метрів.

13.5. Причипний склад дозволяється зберігати на відкритих майданчиках. Зона стоянки ТЗ і причепів має бути чистою, досить просторою, мати тверде покриття, огорожу, засоби гасіння пожеж та охорону.

13.6. У разі тимчасового припинення використання технічно справних ТЗ на термін більш як місяць слід провести їх консервацію для забезпечення надійного збереження.

13.6.1. Роботи з консервації:

при консервації до шести місяців необхідно: старанно вимити і протерти ТЗ; виконати чергове ТО; злити рідину з системи охолодження двигуна; промити систему чистою водою, зливальні крани залишити у відкритому положенні; ослабити натяг пасів приводу вентилятора, генератора, компресора; повністю заправити бак для пального; зарядити акумуляторну батарею, а потім регулярно підзаряджати її один раз на місяць; вимикач "маси" ТЗ залишити в положенні вимкнення або від'єднати провід "на масу"; викрутити свічки, залити в кожен циліндр по 50 г рідкого мастила, прокрутити кілька разів колінчастий

вал і знову закрутити свічки; щільно закрити промасленим папером вхідний патрубок повітряного фільтра карбюратора, маслоналивний патрубок, отвір вихлопної труби глушника і горловину бака для пального (попередньо закрити кришкою); у легкових автомобілів і автобусів закрити сидіння синтетичною плівкою або цупким папером; покрити зовнішню поверхню кузова легкових автомобілів, автобусів і кабіни вантажних автомобілів восковою пастою; нанести на хромовану або поліровану поверхню зовнішніх декоративних деталей (ковпаків коліс, холдингів тощо) шар консерваційного мастильного матеріалу; розвантажити колеса, встановивши мости ТЗ на міцні підставки; щільно зачинити двері, вікна кабіни і кузова, а також вентиляційні люки;

для консервації на час понад шість місяців до перелічених операцій вносять такі доповнення і зміни: злити з баку пальне, зняти бак з ТЗ, промити, просушити і залити в бак 1 - 2 л чистої моторної оливи, після чого знову встановити на місце і закрити горловину промасленим папером, як зазначено вище; зняти з ТЗ акумуляторні батареї для зберігання на складі; закрити шини світлонепроникним пакувальним матеріалом або зняти колеса і здати їх для зберігання на склад.

13.6.2. Постановці на консервацію підлягають усі понадштатні ТЗ і обладнання до передачі їх в інші підрозділи або ТЗ, використання яких не планується на період більш як два місяці.

13.6.3. Консервація може бути короткочасною - до одного року і довготривалою - більше одного року.

13.7. Постановка ТЗ і причепів на консервацію та зняття з консервації здійснюється за рішенням керівника територіального органу, в якому визначається вид консервації і кількість ТЗ за марками і номерами, порядок матеріального забезпечення, відповідальні особи за проведення робіт з підготовки до консервації і порядок контролю за якістю підготовки і консервації машин.

13.7.1. Постановка і зняття з консервації іншого обладнання здійснюється начальником підрозділу.

13.7.2. На підставі наказу керівника територіального органу складається план організації робіт для підготовки ТЗ до короткострокової чи довгострокової консервації, в якому передбачається:

- підготовка персоналу, залученого до виконання робіт з консервації ТЗ;
- розподіл і обладнання приміщень для постановки ТЗ на консервацію;
- забезпечення підрозділу експлуатаційними матеріалами, необхідними для консервації ТЗ;
- порядок оформлення документації на ТЗ, що призначені для консервації;
- під час постановки і зняття ТЗ з консервації робиться запис у їх формулярах (в розділі - особливі відмітки).

13.8. Консервація ТЗ проводиться згідно з положеннями цієї Настанови, інструкцією з експлуатації ТЗ щодо їх консервації і зберігання та **Рекомендаціями з консервації ТЗ** (додаток 30).

14. Передача транспортних засобів. Використання вторинних ресурсів та заходи економії пального

14.1. Передача ТЗ у межах територіального органу із одного підрозділу в інший (крім об'єктових частин та окремих юридичних осіб) здійснюється згідно з штатною належністю за рішенням керівника відповідного територіального органу. Разом з цим, складається **акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних фондів** (додаток 31).

14.2. Передача ТЗ із підрозділів ДСНС України до інших організацій (юридичних осіб), які структурно не входять до складу підрозділів ДСНС України, або навпаки, здійснюється тільки з дозволу ДСНС України.

При передачі ТЗ з підрозділу у підрозділ з автомобілем також передаються технічний талон (Свідоцтво про реєстрацію, технічний паспорт) ТЗ, **формуляр, картки обліку шин та акумуляторних батарей** тощо.

14.3. ТЗ, що відпрацювали встановлені нормативні строки експлуатації і технічний стан яких не відповідає поставленим вимогам, підлягають подальшому списанню або відчуженню у встановленому законодавством порядку. ТЗ, що підлягають списанню передаються у технічні підрозділи для їх подальшого розбирання та дефектування з метою використання як вторинних ресурсів.

14.5. Економію пального слід здійснювати організаційними та технологічними заходами.

14.5.1. До організаційних заходів економії пального належать: перегляд лінійних норм витрат пального і приведення їх у відповідність з сучасним технічним рівнем ТЗ та зміненими умовами експлуатації; підвищення коефіцієнта використання пробігу, інтенсифікація використання причепів; додержання оптимальних швидкостей руху ТЗ; удосконалення обліку витрачання пального у підрозділах; упорядкування постачання і розподілу пального тощо.

14.5.2. До технологічних заходів відносять: постійне підтримання належного технічного стану ТЗ і передусім систем живлення, запалювання і газорозподілу двигунів, регулювання ходової частини і шин; обладнання майданчиків відкритого зберігання ТЗ (парків) в умовах низьких температур сучасними засобами розігрівання і підігрівання холодних двигунів.

III. БЕЗПЕКА ПРАЦІ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

3.1. Організація робіт із забезпечення безпеки праці органами, підрозділами, підприємствами, установами та організаціями системи ДСНС України під час експлуатації ТЗ здійснюється згідно з **Законом України "Про охорону праці"**, відповідними підзаконними актами, наказами ДСНС України, а також **Правилами охорони праці на автомобільному транспорті** затвердженого наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 09.07.2012 № 964, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 1 серпня 2012 р. за № 1299/21611.

3.2. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків з працівниками, професійних захворювань і аварій на виробництві здійснюються відповідно до **Порядку розслідування**

та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. за № 1232.

IV. ПІДГОТОВКА ВОДІЇВ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

1. Під час організації професійної підготовки водіїв особлива увага приділяється:

удосконаленню майстерності (техніки і тактики) керування ТЗ;

вивченню ПДР, цієї Настанови (зокрема в розділах, що стосуються водіїв), основ психофізіології праці водіїв, території міста, району виїзду підрозділу, питань утримання, експлуатації, ТО і ремонту ТЗ та їх спеціальних агрегатів;

формуванню навичок виявлення і усунення несправностей ТЗ;

формуванню навичок надання першої медичної допомоги.

2. Під час проходження служби водії ТЗ підвищують свої професійні знання на загальних заняттях у системі службової підготовки особового складу підрозділів ДСНС України в обсязі 40 годин на рік.

Заняття плануються і проводяться начальницьким складом підрозділів, контролюються керівним складом територіальних органів згідно з планом перевірок.

3. Для підвищення професійного рівня і поглиблення знань ПДР з водіями ТЗ один раз на п'ять років організовуються навчальні збори (курси підвищення кваліфікації).

4. Прийом іспитів на присвоєння кваліфікації водія, що дає право працювати на ТЗ спеціального призначення, а також перегляд матеріалів на присвоєння водіям кваліфікації другого і першого класу здійснюється кваліфікаційними комісіями (далі - Комісії), які організовуються в територіальних органах.

5. Склад Комісії призначається наказом начальника територіального органу (підрозділу) у кількості не менше 5 членів:

голова Комісії - заступник начальника територіального органу ДСНС України;

заступник Голови - начальник УРЗ територіального органу;

члени Комісії - працівники УРЗ територіального органу, які відповідають за експлуатацію ТЗ, підготовку особового складу та СБДР.

6. Розгляд матеріалів на присвоєння кваліфікації 2-го і 1-го класу водіям ТЗ здійснюється тільки Комісією.

7. Під час складання іспитів водіями Комісії керуються вимогами, передбаченими цією Настановою. Як правило, передбачається така кількість запитань:

будова та обладнання ТЗ - 3;

технічне обслуговування і ремонт ТЗ - 2;

безпека праці і виробнича санітарія - 1;

правила надання першої медичної допомоги - 1;

ПДР (програма ДАІ МВС України) - 20.

7.1. Після складання теоретичних іспитів перевіряються практичні навички водія на вміння керувати ТЗ та працювати зі спеціальними агрегатами.

7.2. Іспити приймаються з урахуванням типів та марок ТЗ підрозділу, де будуть працювати водії.

8. Знання водія оцінюються критерієм "ЗАРАХОВАНО", "НЕ ЗАРАХОВАНО", а результати іспитів оформляються протоколом, який скріплюється (завіряється) підписами голови і членів Комісії (додаток 33).

9. На підставі протоколу Комісії особам, які успішно склали іспити із первинної підготовки, присвоюється кваліфікація водія ТЗ і видають Свідоцтво на право роботи на ТЗ спеціального призначення стрийової групи (додаток 3).

До самостійної роботи на ТЗ в черговому караулі (зміні) водій допускається після п'яти чергувань у складі караулу (зміні) як водій-стажист, вивчення району виїзду та на підставі наказу начальника (командира) підрозділу.

10. Після закінчення терміну дії Свідоцтва на право роботи на ТЗ спеціального призначення стрийової групи (не більше як три роки) Комісії приймають від водіїв іспити на право подальшої роботи на ТЗ спеціального призначення. Якщо водій підтвердив задовільні знання, що відповідають додатковим професійним вимогам, поставленим до водіїв ТЗ, і програмі підготовки, строк дії Свідоцтва на право роботи на ТЗ спеціального призначення стрийової групи продовжується.

11. Водіям, які одержали незадовільні оцінки, надається можливість у п'ятиденний строк перескласти іспит. На час перездачі водії тимчасово допускаються до роботи на ТЗ.

12. Якщо водій на повторному іспиті одержав незадовільну оцінку, тоді він до подальшої роботи на ТЗ не допускається, а у разі його незгоди працювати на інших посадах звільняється у встановленому порядку.

13. Заповнення Свідоцтва на право роботи на ТЗ спеціального призначення стрийової групи здійснюється від руки чорнилом або за допомогою друкарської техніки.

Свідоцтво підписується головою Комісії, скріплюється гербовою печаткою і реєструється в журналі обліку видачі Свідоцтва на право роботи на ТЗ спеціального призначення стрийової групи із присвоєнням порядкового номера (додаток 34).

14. Свідоцтво на право роботи на ТЗ спеціального призначення стрийової групи є офіційним документом і дійсне лише за наявності посвідчення водія та має бути у водія під час перебування на чергуванні.

15. Кваліфікація водія 2-го класу може бути присвоєна водієві підрозділу ДСНС України, який має безперервний стаж роботи не менше трьох років як водій 3-го класу, незалежно від стажу роботи в ДСНС України, пройшов підготовку в навчальному закладі і одержав відповідне свідоцтво та посвідчення водія з приміткою, що дає право на управління ТЗ всіх типів і марок, занесених до категорій транспортних засобів "В", "С" та "Д" або "В", "С" та "Е".

16. Кваліфікація водія 1-го класу може бути присвоєна водієві підрозділу ДСНС України, який має безперервний стаж роботи не менше двох років водієм ТЗ 2-го класу, незалежно від стажу роботи в ДСНС України, пройшов навчальну підготовку і одержав відповідне свідоцтво та посвідчення з приміткою, що дає право на управління ТЗ всіх типів і марок, занесених до категорій транспортних засобів "В", "С", "Д" і "Е".

17. Крім вимог, передбачених кваліфікаційними характеристиками, і додаткових професійних вимог, поставлених до водія ТЗ, для присвоєння кваліфікації водія 2-го і 1-го класу водій повинен утримувати ТЗ, закріплені за ним, в належному технічному стані, суворо дотримуватися службової дисципліни, не мати за останні три роки роботи порушень Правил дорожнього руху, що спричинили ДТП чи позбавлення прав водія, а також порушень правил технічної експлуатації ТЗ протягом останнього року.

18. Присвоєння водієві ТЗ 2-го і 1-го класу кваліфікації здійснюється наказом начальника територіального органу.

19. Водіям, яким було знижено клас кваліфікації, а також водіям, які відповідно до законодавства були позбавлені права на управління ТЗ, клас кваліфікації, що вони мали, може бути поновлено на загальних підставах.

V. КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ТЕХНІЧНОГО СТАНУ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

1. Контроль за технічним станом і експлуатацією ТЗ здійснюється шляхом контрольних оглядів, що проводяться посадовими особами, технічного контролю за участю працівників СБДР під час інспектування службово-господарської діяльності підрозділів ДСНС України.

2. Основним завданням контролю є забезпечення постійної готовності та правильної експлуатації ТЗ.

3. Контрольні огляди ТЗ здійснюються:

водіями, закріпленими за ТЗ під час чергування, а також під час гасіння пожеж та ліквідації наслідків НС, навчань;

начальниками караулу (змін, груп, відділень) - під час чергування, після повернення з пожеж та ліквідації НС або навчань і в процесі чергування;

начальником (заступником начальника) підрозділу - не рідше одного разу на місяць, після ТО, із зазначенням результатів огляду в **журналі обліку ТО**;

працівниками СБДР - за планом роботи та у випадку необхідності;

оперативними черговими по гарнізону - під час чергування за спеціальним графіком;

посадовими особами УРЗ та реагування на надзвичайні ситуації.

4. Контрольні огляди ТЗ проводяться з метою перевірки їхнього технічного стану та правильності експлуатації.

Під час контрольного огляду ТЗ перевіряється: ведення технічної документації, справність усіх агрегатів, механізмів, пожежно-технічного та спеціального аварійно-рятувального обладнання і оснащення, інструментів водія, наявність пально-мастильних

матеріалів та спеціальних рідин у ТЗ і агрегатах, заправка вогнегасними речовинами та іншими експлуатаційними матеріалами відповідно до **рекомендацій з методики перевірки технічного стану ТЗ**, наведених у додатку 35.

5. Річний (піврічний, квартальний) технічний контроль здійснюються комісійно посадовими особами УРЗ та СБДР. **Звіт про проведення технічного контролю** направляється до ДРЗ ДСНС України (додаток 36).

6. При оцінюванні діяльності щодо експлуатації ТЗ враховуються:

планування роботи особового складу підрозділів з організації та вдосконалення експлуатації ТЗ, своєчасність і повнота виконання необхідних заходів;

результати аналізу експлуатації ТЗ і виконання заходів щодо покращення їхньої експлуатації;

технічний стан ТЗ, безвідмовність у роботі, економія пального, укомплектованість ТЗ і дотримання державних (галузевих) стандартів;

своєчасність і якість проведення ТО і ремонтів ТЗ;

організація і рівень професійної підготовки водіїв ТЗ на базі навчальних підрозділів ДСНС України;

ефективність роботи із запобігання ДТП та проведення медичних оглядів водіїв;

розповсюдження, впровадження передового досвіду експлуатації ТЗ, проведення раціоналізаторської і винахідницької роботи;

стан парків, гаражів, приміщень підрозділів та інших об'єктів, пов'язаних з експлуатацією ТЗ;

робота з економії пально-мастильних і експлуатаційних матеріалів, правильність їх обліку, збереження, використання і списання, дотримання норм експлуатації ТЗ;

стан роботи з питань охорони праці, виробничої санітарії і охорони навколишнього середовища;

використання вторинних ресурсів у підрозділах;

рівень технічної оснащеності підрозділів ДСНС України;

забезпечення співробітників ДСНС України спецодягом, спорядженням і засобами індивідуального захисту;

виконання **Правил пожежної безпеки**;

укомплектованість підрозділів згідно із штатною належністю; стан і ведення облікової документації щодо експлуатації ТЗ. Оцінка "задовільного" або "незадовільного" стану експлуатації ТЗ виставляється на підставі рішення комісії або тим, хто перевіряє.

VI. ПОРЯДОК ДОПУСКУ ДО КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМИ ЗАСОБАМИ

1. Керувати ТЗ у підрозділах ДСНС України мають право лише особи, які допущені до керування у встановленому порядку. Експлуатація ТЗ особами, яких не допущено до керування, категорично забороняється.

2. До керування ТЗ стрийової групи, обладнаними спеціальними звуковими і світловими сигналами або призначеними для перевезення небезпечних вантажів, допускаються лише водії підрозділів, які останні три роки працюють водіями відповідної категорії транспортних засобів, які:

мають посвідчення водія з відкритою відповідно ТЗ категорією;

пройшли спеціальну підготовку та отримали **Свідоцтво на право роботи на ТЗ спеціального призначення**, видане Комісією;

досконало знають район виїзду;

закріплені наказом начальника підрозділу за ТЗ.

3. До керування вантажними, легковими спеціалізованими (легковими) автомобілями та мотоциклами підрозділів допускаються штатні водії підрозділів, які мають посвідчення водія з відкритою відповідно ТЗ категорією та закріплені наказом начальника підрозділу за ТЗ.

4. У разі відсутності штатного водія, закріпленого за ТЗ (хвороба, відпустка, відрядження), як виняток тимчасово до керування легковими спеціалізованими (легковими) автомобілями та мотоциклами допускаються також особи, які не перебувають на посадах водіїв, які мають посвідчення водія з відкритою відповідно ТЗ категорією, закріплені наказом керівника територіального органу.

VII. ПОРЯДОК ЗАКРІПЛЕННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

1. Підставою для закріплення штатних водіїв за ТЗ є:

затверджений наказом начальника територіального органу (підрозділу) протокол Комісії за результатами позитивної здачі іспитів після закінчення стажування на займаній посаді (при первинному закріпленні);

Свідоцтво на право роботи на ТЗ спеціального призначення, видане Комісією (при закріпленні за цими ТЗ);

посвідчення водія відповідної категорії;

медична довідка встановленого зразка.

2. Підставою для закріплення за легковими спеціалізованими (легковими) автомобілями працівників, які не перебувають на посадах водіїв, є:

подання на працівника щодо необхідності і можливості закріплення за службовим ТЗ;

затверджений наказом начальника підрозділу протокол Комісії підрозділу за результатами позитивної здачі іспитів з **Правил дорожнього руху**, технічного обладнання і практичного водіння відповідного ТЗ;

позитивний висновок (протокол) Комісії щодо конкретного працівника; посвідчення водія відповідно ТЗ категорії; медична довідка встановленого зразка.

3. Закріплення штатних водіїв за ТЗ здійснюється наказом начальника підрозділу.

4. Закріплення працівників, які не перебувають на посадах водіїв, здійснюється наказом керівника територіального органу на підставі рішення Комісії.

5. Закріплення водіїв за ТЗ здійснюється тільки на один календарний рік і повинно поновлюватись в січні щороку і за необхідності.

6. Для отримання водіями **Свідоцтв про право роботи на ТЗ спеціального призначення стройової групи**, а також для присвоєння водіям кваліфікаційних класів до Комісії завчасно надаються такі документи:

свідоцтва про перепідготовку працівників;

характеристики-відгуки на працівників про проходження стажування на займаних посадах;

картки обліку професійної підготовки працівників; письмові подання щодо наявних питань;

копія наказу або витяг з наказу по підрозділу про організацію стажування; відомість прийняття заліків у підрозділі за підсумками стажування на посаді водія;

копія плану проведення стажування на посаді водія.

7. Для здачі заліків штатні водії прибувають на засідання Комісії з керівниками підрозділів у встановлений термін і повинні мати при собі:

посвідчення водія відповідних категорій ТЗ;

медичну довідку встановленого зразка;

сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду;

Свідоцтво на право роботи на ТЗ спеціального призначення (за винятком первинного допуску);

свідоцтво про навчання в спеціалізованому навчальному закладі (при підвищенні класу кваліфікації).

8. Для складання заліків працівники, які не перебувають на посадах водіїв, прибувають на засідання Комісії у встановлений термін і повинні мати при собі:

посвідчення водія відповідної категорії;

медичну довідку встановленого зразка;

сертифікат про проходження профілактичного наркологічного огляду.

VIII. ПОРЯДОК ВИПУСКУ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ ТА ПОВЕРНЕННЯ У ПІДРОЗДІЛ

1. Первинними документами, що є підставою для виїзду ТЗ, є наряд на виїзд ТЗ транспортної групи та дорожній лист. Виїзд ТЗ з парку, гаражів (місць стоянок) без дорожніх листів забороняється.

2. Виїзди та повернення ТЗ реєструються в **журналі виїзду та повернення ТЗ**, що зберігається у чергового диспетчера (чергового парку).

3. Перед виїздом ТЗ (для водіїв чергових караулів (змін) при заступленні на чергування) водій повинен:

пройти передрейсовий медичний огляд з записом та печаткою або штампом медичного працівника в дорожньому листі та **журналі обліку щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів**;

провести контрольний огляд ТЗ з виконанням операцій щоденного ТО (в обсязі інструкцій з експлуатації заводів-виробників);

мати посвідчення водія відповідної категорії ТЗ та **Свідоцтво на право роботи на ТЗ спеціального призначення стройової групи**;

представити закріплені ТЗ для передрейсової перевірки начальнику (заступнику) начальника підрозділу (КТП) або особі, призначеній наказом по підрозділу;

пройти інструктаж з безпеки руху з відміткою та підписом у **журналі інструктажів водіїв**;

отримати дорожній лист.

4. Начальник (заступник) підрозділу (КТП) або особа, призначена наказом по підрозділу, зобов'язана провести передрейсову перевірку ТЗ транспортної групи, а саме:

перевірити наявність документів у водія, проходження водієм передрейсового медичного огляду, укомплектованість ТЗ вогнегасником, медичною аптечкою, знаком аварійної зупинки, противідкатними упорами (для вантажних автомобілів та автобусів);

провести передрейсовий інструктаж водіїв з безпеки руху та **ПДР** з відміткою та підписом у журналі інструктажів водіїв;

перевірити технічний стан ТЗ (особливо вузлів та агрегатів, що впливають на безпеку дорожнього руху): зовнішнім оглядом встановити стан фарбування, наявність розпізнавальних написів і знаків, їх відповідність встановленим вимогам, стан номерних знаків, цілісність кабіни, кузова, встановити стан гальм, рульового управління, коліс і шин, двигуна, зовнішніх світлових приладів, склоочисників, звукового сигналу, дзеркал заднього виду, замків дверей, тягово-зчеплювального пристрою, буксирувального пристрою, справність і пломбування гнучких валів спідометра, відповідність показників спідометрового обладнання. При перевірці технічного стану слід керуватися Правилами дорожнього руху та інструкціями заводів - виробників;

зробити запис у дорожньому листі про дозвіл на виїзд ТЗ, а також записи в **журналах видачі, повернення дорожніх листів та обліку виїзду і повернення ТЗ**.

Передрейсові перевірки ТЗ є контрольними і не звільняють водіїв та керівників підрозділів від відповідальності за стан ТЗ.

5. Під час керування ТЗ водій повинен мати при собі:
- службове посвідчення;
  - посвідчення водія на право керування транспортним засобом відповідної категорії;
  - реєстраційний документ на транспортний засіб (технічний талон, Свідоцтво про реєстрацію, технічний паспорт);
  - Свідоцтво на право роботи на відповідному спеціальному ТЗ строювої групи;
  - виданий ДАІ дозвіл на встановлення та використання на ТЗ спеціальних звукових і світлових сигнальних пристроїв синього кольору в разі обладнання автомобіля вказаними пристроями (зберігається у ТЗ);
  - дорожній лист;
  - при перевезенні вантажу - документи на вантаж;
  - інші документи, що підтверджують правомірність використання ТЗ.
6. Після повернення ТЗ (виконання завдання або після закінчення робочого дня):
- проводиться обслуговування ТЗ, який повернувся з рейсу (очищення транспортного засобу від бруду, перевірка кріплення вузлів та агрегатів, дозаправлення).
  - ТЗ ставляться на місце стоянки (парк);
  - аккумуляторні батареї вимикаються (у зимовий період в неопалюваних гаражних приміщеннях АКБ здаються в аккумуляторну);
  - закріпленням водієм проводиться контрольний огляд ТЗ з відміткою в **журналі виїзду та повернення ТЗ** з підписом у дорожньому листі, а також у **журналі видачі, повернення дорожніх листів**;
  - за необхідності водій повинен пройти післярейсовий медичний огляд з записом медичного працівника в **журналі обліку щозмінного передрейсового та післярейсового медичних оглядів водіїв**;
  - повністю заповнений дорожній лист водій здає старшому водієві, а в разі його відсутності - начальнику (заступнику начальника) підрозділу або начальнику чергового караулу (зміни), який перевіряє правильність заповнення і робить відмітку в журналах виїзду та повернення ТЗ про час повернення ТЗ і дорожнього листа.

**Директор Департаменту
ресурсного забезпечення**

Р.М. Білошицький

Додаток 1
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ПЕРЕЛІК
керівних документів¹, вимоги яких застосовуються при
експлуатації транспортних засобів підрозділів ДСНС
України

¹ Примітка.   Станом на 01.05.2013

1. Закон України "Про дорожній рух".
2. Закон України "Про транспорт".
3. Закон України "Про перевезення небезпечних вантажів".
4. Закон України "Про автомобільний транспорт".
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 31 січня 1992 р. № 47 "Про затвердження зразків національних та міжнародних посвідчень водіїв і документів, необхідних для реєстрації транспортних засобів".
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 8 травня 1993 р. № 340 "Про затвердження Положення про порядок видачі посвідчень водія та допуску громадян до керування транспортними засобами".
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 вересня 1998 р. № 1388 "Про затвердження Правил державної реєстрації та обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів та мотоколясок".
8. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306 "Про введення в дію Правил дорожнього руху".
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 червня 2003 р. № 848 "Про впорядкування використання легкових автомобілів бюджетними установами та організаціями".
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2011 р. № 1399 "Про встановлення ліміту легкових автомобілів, що обслуговують органи виконавчої влади".
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2013 № 164 "Про затвердження Порядку відомчої реєстрації та ведення обліку транспортних засобів

внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ, Державної прикордонної служби, Державної спеціальної служби транспорту, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту.

12. ГОСТ 12.3.002-75 Процессы производственные. Общие требования безопасности.
13. ГОСТ 12.3.005-75 Работы окрасочные. Общие требования безопасности.
14. ГОСТ 12.2.037-78 Техника пожарная. Требования безопасности.
15. ГОСТ 12.3.025-80 Обработка металлов резанием. Требования безопасности.
16. ГОСТ 12.3.003-86 Работы электросварочные. Требования безопасности.
17. ГОСТ 25478-91 Автотранспортные средства. Требования к техническому состоянию по условиям безопасности движения. Методы проверки.
18. ГОСТ 12.2.003-91 Оборудование производственное. Общие требования безопасности.
19. ДСТУ 2322-93 Автомобілі легкові відремонтовані. Загальні технічні умови.
20. ДСТУ 2323-93 Автомобілі легкові і мототехніка. Передпродажна підготовка. Порядок.
21. ДСТУ 2984-95 Засоби транспортні дорожні. Типи. Терміни та визначення.
22. ДСТУ 3525-97 Засоби транспортні дорожні. Маркування.
23. ДСТУ 3649-97 Засоби транспортні дорожні. Експлуатаційні вимоги безпеки до технічного стану та методи контролю.
24. ДСТУ 3849-99 Дорожній транспорт. Кольорографічні схеми, розпізнавальні знаки, написи та спеціальні сигнали транспортних засобів оперативних і спеціальних служб. Загальні вимоги.
25. ДСТУ 3869-99 Паливо дизельне. Технічні умови.
26. ДСТУ 3961-2000 Аптечка медична автомобільна. Загальні вимоги.
27. ДСТУ 3650:2004 Дорожній транспорт. Знаки номерні транспортних засобів. Загальні вимоги. Загальні технічні умови.
28. ДСТУ 4278-06 Дорожній транспорт. Знаки номерні транспортних засобів. Загальні вимоги. Правила застосування.
29. ДСТУ 2273-06 Протипожежна техніка. Терміни та визначення.
30. ДСТУ 4902.1:2007 Протипожежна техніка. Інструмент для проведення пожежно-рятувальних робіт. Частина 1. Немеханізований переносний інструмент. Загальні технічні вимоги та методи випробування.
31. ДСТУ 4902.2:2007 Протипожежна техніка. Інструмент для проведення пожежно-рятувальних робіт. Частина 2. Механізований переносний інструмент із пневматичним приводом. Загальні технічні вимоги та методи випробування.

32. ДСТУ 4902.3:2007 Протипожежна техніка. Інструмент для проведення пожежно-рятувальних робіт. Частина 3. Механізований переносний інструмент із гідравлічним приводом. Загальні технічні вимоги та методи випробування (EN 13204:2004, NEQ).

33. ДСТУ EN 14043:2008 Протипожежна техніка. Автодрабини пожежні. Загальні технічні вимоги та методи випробування (EN 14043:2005, IDT).

34. ДСТУ-П 7290:2012 Протипожежна техніка. Автомобілі пожежно-рятувальні. Частина 1. Номенклатура та позначення (EN 1846-1:1998, MOD).

35. ДСТУ-П 7291:2012 Протипожежна техніка. Автомобілі пожежно-рятувальні. Частина 3. Стаціонарно встановлене устаткування. Вимоги щодо безпеки та показники якості (EN 1846-3:2002+A1:2008, MOD).

36. [Наказ ДСНС України від 22.03.2013 № 94](#) "Про утворення Комісії з розгляду питань списання майна в системі ДСНС України та затвердження її персонального складу".

37. Наказ ДСНС України від 01.04.2013 № 3 "Про затвердження річних норм витрат моторесурсів транспортних засобів, силових агрегатів у системі ДСНС України".

38. Наказ ДСНС України від 01.04.2013 № 4 "Про забезпечення апарату ДСНС України транспортними засобами і порядок їх використання".

39. [Наказ ДСНС України від 01.04.2013 № 107](#) "Про затвердження Методичних рекомендацій з експлуатації та ремонту пожежних рукавів".

40. Наказ ДСНС України від 24.04.2013 № 184 "Про затвердження Настанови про аварійно-рятувальні машини та плавзасоби спеціального призначення ДСНС України".

41. Наказ Міністерства оборони України від 13.04.2012 № 242 "Про затвердження Керівництва з організації експлуатації та ремонту інженерної техніки у Збройних силах України".

42. [Наказ МВС України від 26.07.2004 № 822](#) "Про затвердження Правил дорожнього перевезення небезпечних вантажів".

43. [Наказ Міністерства транспорту України від 14.10.1997 № 363](#) "Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні".

44. [Наказ Міністерства транспорту України від 10.02.1998 № 43](#) "Про затвердження Норм витрат пального і мастильних матеріалів на автомобільному транспорті".

45. [Наказ Міністерства транспорту України від 30.03.1998 № 102](#) "Про затвердження Положення про технічне обслуговування і ремонт дорожніх транспортних засобів автомобільного транспорту".

46. [Наказ Міністерства транспорту України від 11.11.2002 № 792](#) "Про затвердження Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту автомобільних транспортних засобів".

47. [Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.05.2006 № 488](#) "Про затвердження Експлуатаційних норм середнього ресурсу пневматичних шин колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі".

48. [Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 20.05.2006 № 489](#) "Про затвердження Експлуатаційних норм середнього ресурсу акумуляторних свинцевих стартерних батарей колісних транспортних засобів і спеціальних машин, виконаних на колісних шасі".

49. [Наказ Міністерства транспорту та Міністерства статистики України від 29.12.1995 № 488/346](#) "Про затвердження типових норм первинного обліку роботи вантажного автомобіля".

50. [Наказ Міністерства статистики України від 29.12.1995 № 352](#) "Про затвердження типових норм первинного обліку".

51. [Наказ Міністерства статистики України від 11.03.1996 № 67](#) "Про затвердження типових форм первинного обліку бланків суворої звітності".

52. [Накази Міністерства охорони здоров'я України від 07.07.1998 № 187](#) "Про затвердження переліку лікарняних засобів в медичних аптечках транспортних засобів" (зі змінами та доповненнями, внесеними наказом Міністерства охорони здоров'я України від 07.09.1998 № 270).

53. [Наказ МВС України від 22.08.2005 № 364](#) "Про затвердження Інструкції про порядок видачі та обліку дозволів на встановлення та використання спеціальних світлових і звукових сигнальних пристроїв".

54. [Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 13.01.1997 № 5](#) "Про затвердження Правил охорони праці на автомобільному транспорті".

55. [Наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 08.12.2003 № 232](#) "Про затвердження Правил будови і безпечної експлуатації підйомників".

56. Навчальний посібник "Пожежні автодрабини" (Мартюк В.В., Єрмаков М.В., Положешний В.В.).

57. Інформаційний довідник з маркування небезпечних вантажів, які перевозять на залізничному та автомобільному транспорті (УкрНДІПБ, 2006).

58. Інструкції заводів-виробників тощо.

Додаток 2
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЖУРНАЛ
обліку технічного обслуговування транспортного засобу

Тип, марка _____

Державний номер _____

Дата проведення ТО	Тип і марка транспортного засобу	Державний номер	Вид ТО, номер і операцій ТО	Виконавець, (прізвище, ініціали)	Підпис виконавця, який проводить роботи	Висновок старшого водія або відповідального за технічний стан транспортного засобу	Підпис начальника підрозділу про якість перевірених робіт
1	2	3	4	5	6	7	8

Додаток 3
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

СВІДОЦТВО
на право роботи на транспортному засобі спеціального
призначення стрийової групи

Додаток 4
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Начальник ГУ(У) ДСНС України

МП
"_____" _____ 20__ р.

**АКТ _____
технічного стану транспортного засобу (агрегату)**

_____
(назва підрозділу)

Акт складено на прийняття (передачу) _____

_____
(зазначити кому передається та підставу передачі)

Комісія:

Голова _____

_____
(посада, звання, прізвище та ініціали)

Члени _____

_____
(посада, звання, прізвище та ініціали)

На підставі наказу (розпорядження) від "_____" _____ 20__ р. № _____

Провела огляд транспортного засобу (агрегату) _____

_____
(тип ТЗ, марка і модель, тип кузова)

держ. № _____, шасі № _____, кузов № _____, двигун № _____,
формуляр № _____, техпаспорт № _____.

Під час ознайомлення з документами і огляду ТЗ (агрегату) комісія встановила:

1. ТЗ (агрегат) випуску _____ року, з початку експлуатації відпрацював _____ км за спідометром, _____ мотогодин, _____ км приведеного пробігу, проводились ремонти _____ разів, в тому числі капітальний _____ разів.

2. Дата надходження ТЗ (агрегату) до підрозділу "_____" _____ року.

3. Дата припинення експлуатації ТЗ (агрегату) " ____ " _____ року.

4. Технічний стан ТЗ, агрегатів і деталей, встановлений під час зовнішнього огляду, запуск двигуна, розбирання агрегатів:

№ з/п	Найменування агрегатів, вузлів і деталей	Технічний стан
1	2	3
	Двигун	
	Електрообладнання	
	Зчеплення	
	Коробка відбору потужності	
	Передній міст	
	Задній міст	
	Рульове управління	
	Система гальм	
	Рама	
	Кузов	
	Кабіна	
	Спеціальне обладнання	

5. Укомплектованість ТЗ (агрегату) _____
(зазначити чого не вистачає)

6. Під час випробування пробігом встановлено _____
 _____
 _____

7. Висновки комісії: ТЗ (агрегат) _____
(справний, несправний)

8. Разом з ТЗ (агрегатом), що передається, додаються формуляр № _____,
 техпаспорт № _____, виданий _____
(зазначити ким виданий та інші)

_____ документи, що передаються з ТЗ (агрегатом)

9. Акт складено у 3-х примірниках, з них:

№ 1 _____

№ 2 _____

№ 3 _____

10. Підписи:

Голова комісії:

_____ *(підпис)*

_____ *(П.І.Б)*

Члени комісії:

_____ *(підпис)*

_____ *(П.І.Б)*

_____ *(підпис)*

_____ *(П.І.Б)*

_____ *(підпис)*

_____ *(П.І.Б)*

11. ТЗ (агрегат) прийняв:

_____ *(підпис)*

_____ *(П.І.Б)*

11. ТЗ (агрегат) здав:

_____ *(підпис)*

_____ *(П.І.Б)*

Додаток 5
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Кому _____
Куди _____

АКТ - РЕКЛАМАЦІЯ № _____

1. ГУ (У) ДСНС України _____ підрозділ _____
місто _____ поштова адреса _____
2. Марка ТЗ _____
3. Номер ТЗ (заводський) _____
дата виготовлення _____
4. Двигун № _____ шасі № _____
5. Номер агрегату, що вийшов з ладу, _____
6. Завод-виробник або загін технічної служби (якщо машина надійшла з ремонту) _____
-
7. Номер та дата договору на поставку виробу _____
8. Номер рахунка-фактури _____ Номер транспортної накладної _____
9. Дата прибуття на станцію _____
10. Час отримання виробу _____
11. Стан тари, упаковки і маркування на час огляду продукції _____
12. За чийми пломбами (відправника або органу транспорту) відвантажена і отримана продукція, наявність та справність пломб та відбитків на них _____
13. Дата вводу в експлуатацію _____
14. Напрацювання машини (виробу) з початку експлуатації (після ремонту) _____ км
_____ годин.
15. Вид і дата останнього технічного обслуговування (ТО-1, ТО-2) _____
16. Дата виявлення несправності " ____ " _____ 20__ року.
17. Повідомлення про виклик представника заводу-виробника, загону технічної служби відправлено " ____ " _____ 20__ року.

18. Найменування та кількість дефектних деталей, опис виявленого передчасного зносу, поломки або аварії, обставини при яких вони виникли _____

19. Номер контролера ВТК або наявність відмітки представника замовника ДСНС України на підприємстві у формулярі (паспорті) _____

20. Причина передчасного зносу, поломки або аварії та винна сторона за висновками комісії _____

21. Потрібно замінити чи відремонтувати такі агрегати або деталі _____

22. Машина підлягає відновленню силами підрозділу, заводу-виробника, загону технічної служби, на місці, на заводі тощо (необхідне закреслити) _____

23. Причини, що викликали складання одностороннього акта-рекламації, _____

Голова комісії _____
(посада) (підпис) (П І Б)

Представник заводу - виробника

_____ (посада) (підпис) (П І Б)

Члени Комісії

_____ (посада) (підпис) (П І Б)

_____

" _____ " _____ 20__ року.

Додаток 6
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Заступник начальника ГУ(У)
ДСНС України в _____

" _____ " _____ 20__ р.

АКТ
технічного опосвідчення справного стану пожежної
автодрабини АД - 30 _____

_____
(назва підрозділу)

модель _____, держ. № _____, зав. № _____, рік. вип. _____,
на її відповідність вимогам діючих керівних документів, технічного опису та інструкції з
експлуатації заводу-виробника.

Комісія у складі: _____
(посада, звання, прізвище та ініціали)

_____
_____
_____

і представників підрозділу _____
(назва підрозділу)

_____
_____

" _____ " _____ 20__ року провела огляд цієї автодрабини і встановила:

1. Недоліки складових частин автодрабини, встановлені зовнішнім оглядом:

_____
_____
_____

(зварні з'єднання, елементи кріплення, стан канатів, блоків та їх осей, комплектність, фарбування тощо)

2. Працездатність пристроїв, систем та механізмів:

Найменування пристроїв, систем та механізмів:	Результат перевірки
---	---------------------

керування двигуном		
блокування ресор і опорного пристрою		
бокове вирівнювання:	від ртутних перемикачів	
	вершини кінцевиків	
	при ручному керуванні	
піднімання колін		
висування комплекту		
зсування комплекту		
аварійного приводу		
гучномовного зв'язку		

3. Стан гідросистеми:

робочий тиск _____;

герметичність _____;

якість гідрорідини _____.

4. Працездатність систем автоматики, блокування та сигналізації

Працездатність	Автоматика і блокування	Сигналізація	
		звукова	світлова
Запобіжників від зустрічі з перешкодою			
Завантаження комплекту колін на 110%			
Небезпечний виліт (межа поля руху)			

Максимальне висування			
Максимальне піднімання при куті опущених опор			
Блокування рухів комплекту при відкритті дверцят опор			
Завантаження комплекту 100%			
Зупинка повороту			
Суміщення щаблів			
Блокування повороту до 10° підйому			
Блокування висування до 10° підйому			

5. Відповідність часу маневрів:

Маневр	Норма часу, с	Фактичний час маневру, с
Час постанови на виносні опори		
Піднімання від 0 до 75°		
Опускання від 75° до 0		
Висування на повну довжину		
Повне зсування при куті 75°		
Повний оберт (360°)		

Висновок комісії: стан перевіреної автодрабини

_____ (марка, підрозділ)

задовольняє (не задовольняє) вимоги щодо постановки її в розрахунок.

Термін дії опосвідчення " _____ " _____ 20____ р.

Голова комісії:

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

Представник підрозділу:

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

Члени комісії:

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

М П

Додаток 7
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Заступник начальника ГУ(У)
ДСНС України в _____

" _____ " _____ 20__ р.

АКТ
технічного опосвідчення справного стану пожежної
автодрабини АД - 50 _____

_____
(назва підрозділу)

модель _____, держ. № _____, зав. № _____, рік. вип. _____,
на її відповідність вимогам діючих керівних документів, технічного опису та інструкції з
експлуатації заводу-виробника.

Комісія у складі: _____
(посада, прізвище та ініціали)

_____
_____
_____

і представників підрозділу _____
(назва підрозділу)

_____
_____

" _____ " _____ 20__ року провела огляд цієї автодрабини і встановила:

1. Недоліки складових частин автодрабини, встановлені зовнішнім оглядом:

_____
_____
_____

(зварні з'єднання, елементи кріплення, стан канатів, блоків та їх осей, комплектність, фарбування тощо)

2. Працездатність пристроїв, систем і механізмів:

Найменування пристроїв, систем та механізмів:	Результат перевірки
---	---------------------

керування двигуном	
блокування ресор і опорного пристрою	
бокове вирівнювання:	
піднімання комплекту колін	
опускання комплекту колін	
висування комплекту колін	
зсування комплекту колін	
механізм повороту	
вирівнювання люльки	
підйом ліфта	
опускання ліфта	
гучномовного зв'язку	
робота сигнальних ламп пультів керування	
робота освітлювальних приладів	

3. Стан гідросистеми:

- робочий тиск у поворотній частині _____;
- робочий тиск у неповоротній частині _____;
- герметичність _____;
- якість гідрорідини _____.

4. Перевірка працездатності автоматики, блокування і сигналізації:

Працездатність	Автоматика і блокування	Сигналізація	
		звукова	світлова

Запобіжників від зустрічі з перешкодою			
Небезпечний виліт (межа поля руху)			
Максимальне висування			
Максимальне піднімання			
Блокування рухів комплекту колін при відкритті дверцят опор			
Блокування рухів колін без опущених опор			
Блокування повороту вліво на кут більше 190° (висунуті опори правої сторони)			
Блокування повороту вліво на кут більше 190° (висунуті опори лівої сторони)			
Завантаження комплекту колін 100%			
Завантаження комплекту колін 110%			
Суміщення щаблів			
Блокування повороту до 10° підйому			
Блокування висування до 10° підйому			
Блокування максимально підйому ліфта			

5. Статичні випробування пожежної автодрабини:

Випробування люльки	Норма	Фактично
Навантаження	400 ± 20 кг	
Час	10 хв.	
Висновок випробувань: опускання вантажу, пошкоджень конструкцій люльки та вузлів її кріплення не виявлено (виявлено)		
Випробування ліфта	Норма	Фактично
Навантаження	390 - 410 кг	
Час	10 хв.	
Кут підйому	73°	
Висновок випробувань: опускання вантажу, пошкоджень конструкцій ліфта та вузлів кріплення не виявлено (виявлено)		

6. Динамічні випробування ліфта:

Випробування ліфта	Норма	Фактично
Навантаження	220 - 230 кг	
Кут підйому	65 - 68°	
Висновок випробувань: відмов у роботі та пошкоджень системи підвіски ліфта не виявлено (виявлено)		

7. Динамічні випробування люльки:

Випробування люльки	Норма	Фактично
Навантаження	220 - 230 кг	
Кут підйому	20°	Вирівнювання люльки спрацювало (не спрацювало)

	30°	
	40°	
	50°	
	65°	
	73°	
Висновок випробувань: відмов у роботі вирівнювання та пошкоджень люльки не виявлено (виявлено)		

8. Випробування гальм ліфта:

Випробування гальм ліфта	Норма	Фактично
Навантаження	220±5 кг	
Кут підйому	73°	
Номер коліна	6	Гальма ліфта спрацювали (не спрацювали)
	5	
	4	
	3	
	2	
	1	
Висновок випробувань: гальмівний шлях у межах (не в межах) норми		

Висновок комісії: стан перевіреної автодрабини

_____ (марка, підрозділ)

задовольняє (не задовольняє) вимоги щодо постановки її в розрахунок.

Термін дії опосвідчення " ____ " _____ 20____ р.

Голова комісії:

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

Представник підрозділу:

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

Члени комісії:

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

М П

ЖУРНАЛ

обліку наявності і переміщення ТЗ

[illegible]

Додаток 9
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЕКСПЛУАТАЦІЙНА КАРТКА

Заповнення усіх граф обов'язкове

Робота транспортного засобу за _____ 20__ року
(місяць)

Тип, марка, модель транспортного засобу _____

Найменування підрозділу _____

Пробіг ТЗ на 1-е число звітнього місяця від початку експлуатації шасі _____ км,
приведений км _____

Залишок пального у баку ТЗ на 1-е число звітнього місяця _____ літрів

Заправлено пального у ТЗ за звітний місяць _____ літрів

Залишок пального у ТЗ на 1-е число наступного за звітним місяцем _____ літрів

Результат витрати пального за звітний місяць:

Фактично _____ літрів

Економія _____ літрів

За нормами _____ літрів

Перевитрата _____ літрів

Дата	Найменування і місце роботи (ТО, роботи на пожежі, ліквідації наслідків НС, навчання тощо)	Робота транспортного засобу												Робота двигуна під час зміни карбулу, хв.	Заправлено пального у транспортний засіб, л	Витрати пального, л		Залишок пального у баку, л	Підписи		Примітка
		час виїзду	час повернення		Показник спідометра перед виїздом	Пройдено км до місця роботи і назад	на ліквідації наслідків НС чи пожеж (хвилини)		на навчаннях, хв.		інші роботи, хв.										
													годин			хв	зі спецагрегатом		без спецагрегата	зі спецагрегатом	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Продовження додатка 9

Дата	Найменування і місце роботи (ТО, роботи на пожежі, ліквідації наслідків НС, навчання тощо)	Робота транспортного засобу												Робота двигуна під час зміни карбу, хв.	Заправлено пального у транспортний засіб, л	Витрати пального, л		Залишок пального у баку, л	Підписи		Примітка
		час виїзду		час повернення		Показники спідометра перед виїздом	Пройдено км до місця роботи і назад	на ліквідації наслідків НС чи пожеж (хвилин)		на навчаннях, хв.		інші роботи, хв.									
								зі спецагрегатом	без спецагрегата	зі спецагрегатом	без спецагрегата										
		год	хв	год	хв							зі спецагрегатом	без спецагрегата			зі спецагрегатом	без спецагрегата				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

Напрацювання транспортного засобу за звітний місяць у км загального пробігу (з урахуванням приведеного) _____

Начальник підрозділу _____ Старший водій _____
(підпис) (підпис)

" ____ " _____ 20 ____ р. " ____ " _____ 20 ____ р.

Додаток 10
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

КАРТКА
обліку пробігу (наробітку) пневматичної шини (нової, з
поглибленим рисунком протектора, такої, що перебувала
в експлуатації, відновленої)
(непотрібне викреслити)

Найменування підприємства чи організації, місцезнаходження _____ _____											
Умовна позначка розміру шини _____ _____						Позначка моделі і/чи малюнка протектора шини _____ _____					
Найменування виробника шини чи шиноремонтного (шиновідновлювального) підприємства _____ _____											
Позначка нормативного документа, за яким виготовлено (відновлено) шину _____ _____ _____											
Порядковий номер шини, зазначений виробником, і/чи її інвентарний номер			Порядковий номер шини виробника						Інвентарний номер		
Дата виготовлення шини			Індекси навантаження						Норма шарності		

_____			-----											
Символ категорії швидкості (непотрібне викреслити)														
A1	A2	A3	A4	A5	A6	A7	A8	B	C	D	E	F	G	J
K	L	M	N	P	Q	R	S	T	U	V	W	Y	ZY	ZB
<p>Експлуатаційна (тимчасова) норма середнього ресурсу (наробітку) (непотрібне викреслити), тис.км _____, код норми _____.</p>														

Таблиця даних обліку пробігу (наробітку) пневматичної шини

Аркушів _____, аркуш 1

Тип, модель, торгова марка, державний реєстраційний номер КТЗ	Пробіг (наробіток) шини на дату установк и її на КТЗ, тис.км (мотогодини)	Дата		Пробіг (наробіток) шини, тис.км (мотогодини)		Технічний стан шини на дату установк и	Залишок висота рисунка протектора, мм	Причини вилучення шини з експлуатації	Дата і підпис відповідального водія
		установка шини на КТЗ	зняття шини з КТЗ	за місяць	з початку експлуатації				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Аркушів _____, аркуш 2

[illegible]

Відповідальний за облік пробігу (наробітку) шини

_____ (ПІБ)

_____ (підпис)

_____ (дата)

Телефон _____, факс _____, e-mail _____

Висновки комісії
з питань обліку пробігу (наробітку), обігу і списання пневматичних
шин перевізника (власника) КТЗ, призначеної
наказом від _____ № _____

1. Шина до подальшої експлуатації непридатна через природний знос, експлуатаційні пошкодження, виробничі дефекти, придатна після ремонту пошкодження (непотрібне викреслити).

2. Шина підлягає відновленню, поглибленню рисунка протектора, оформленню претензій до продавця (виробника), утилізації (непотрібне викреслити).

3. Величина пробігу шини в кілометрах, в мотогодинах наробітку понад встановлену норму (непотрібне викреслити і зазначити пробіг чи наробіток)

4. Інші _____

Голова комісії

_____ (прізвище та ініціали уповноваженого
затверджувати акти списання шин)

_____ (підпис)

_____ (дата)

Склад комісії

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

_____ (посада)

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

ВКАЗІВКИ
стосовно оформлення картки обліку пробігу (наробітку) пневматичної шини

1. Дату виготовлення шини записують так: відповідно до маркування на боковій стінці шини - числом з чотирьох цифр: перші дві - позначка порядкового номера поточного тижня року виготовлення; останні дві - позначка двох останніх цифр року виготовлення шини.

2. Графи 1 - 4, 7, 8, 10 таблиці обліку пробігу (наробітку) шини заповнюють у всіх випадках, коли шину застосовують в складі окремих КТЗ, коли змінюють відповідальних

за експлуатування шин водіїв КТЗ. Залишкову висоту визначають за правилами експлуатації шин.

3. Графи 4 і 9 заповнюють за відповідними висновками комісії у разі ремонту шини, через що її застосування на КТЗ скорочують чи припиняють.

4. Облікують пробіг (наробіток) кожної шини, поставленої на баланс.

5. Облік ведуть в друкованому вигляді та на магнітних носіях.

6. Якщо пробіг (наробіток) обліковують на магнітних носіях, картку роздруковують і підписують у разі зміни відповідального водія (оператора) та оформлення висновків комісії.

7. Картку обліку пробігу (наробітку) пневматичної шини зберігають щонайменше протягом трьох років після списання шини.

8. Пробіг (наробіток) відновленої шини обліковують в окремій картці.

9. Якщо дотримано пробіг (наробіток) чи перепробіг відповідно до норми (тимчасової норми) середнього ресурсу шини або шина природно зношена до граничної висоти рисунка протектора, за якої можливе її економічно доцільне відновлення допустимими методами, оформлена картка є актом списання шини.

Додаток 11
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЕКСПЛУАТАЦІЙНА КАРТКА акумуляторної батареї

Назва підрозділу _____
Тип батареї _____ Завод-виробник _____ Дата виготовлення _____

Тип, марка і держав ний номер ТЗ	Дата встановл ення на ТЗ	Результати щомісячної перевірки та перевірки після ремонту												Які заходи вжито для усунення дефектів і підпис перевіря ючого	Ремонт, КТЦ, зарядка		Підпис особи, яка провод ила ремонт	Дата одержа ння з ремонт у і підпис особи, яка одержа ла батаре ю	
		Дата переві рки	щільність електроліту						напруга під навантаженням						дат а зда чі	що зроблен о (ремонт, КТЦ, зарядже ння)			
			1 6	2 6	3 6	4 6	5 6	6 6	1 6	2 6	3 6	4 6	5 6						6 6
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1 0	1 1	1 2	1 3	1 4	1 5	16	17	18	19	20

Ст. водій (механік)

" ____ " _____ 20 ____ р.

Примітка. _____ Картка додається до акта на списання АКБ

Додаток 12
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЖУРНАЛ
видачі, повернення дорожніх листів та обліку роботи
транспортних засобів

(назва підрозділу)

ГУ (У) ДСНС України _____

Дата видачі дорожнього листа	Особа, яка видала розпорядження на виїзд	Прізвище , ім'я, по батькові водія	Номер дорожнього листа	Марка, державний № ТЗ	Комуні- фікацій- ний № ТЗ	Покази спідометра		Пробіг км	Залишок паливного		Час		Підпис		Дата здачі та підпису особи, яка приймає дорожній лист
						перед виїздом	після повернення		перед виїздом	після повернення	виїзду	повернення	водія при отриманні дорожнього листа	особи, яка випи- сала дорожній лист	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Примітка. У журналі щомісяця необхідно підбивати підсумки пробігу та витрачання пального по кожному автомобілю.

Додаток 13
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЖУРНАЛ

виїзду та повернення транспортних засобів

(назва підрозділу)

Розпочато _____

Закінчено _____

[illegible]

Додаток 14
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЖУРНАЛ
обліку щозмінного передрейсового та післярейсового
медичних оглядів водіїв

Розпочато _____

Закінчено _____

№ з/п	Дата	Прізвище, ім'я та по батькові водія	Скарги	Температура тіла	Артеріальний тиск	Проба на алкоголь	Частота пульсу	Висновок огляду	Підпис медичного працівника з особистою печаткою або штампом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Додаток 15
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ДОРОЖНІЙ ЛИСТ
легкового спеціалізованого (легкового) автомобіля
№ _____

Додаток 16
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ДОРОЖНІЙ ЛИСТ

№ _____ серія _____ вантажного автомобіля
" _____ " _____ 20__ р.

Додаток 17
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ДОРОЖНІЙ ЛИСТ № _____
на виїзд автомобілів стрийової групи експлуатації за сигналом
"ТРИВОГА"

Додаток 18
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ФОРМУЛЯР № _____
транспортного засобу спеціального (спеціалізованого)
призначення

Додаток 19
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Начальник управління (відділу)
ресурсного (матеріально-технічного)
забезпечення

" ____ " _____ 20__ р.

НАРЯД
на використання транспортних засобів

(назва підрозділу)

на " ____ " _____ 20__ р.

№ з/п	Марка, держ. номер ТЗ	Прізвище водія	У чие розпорядження (старший машини)	Час виїзду	Маршрут руху	Термін повернення
1	2	3	4	5	6	7

Наряд склав: _____
(посада) (підпис) (ПІБ)

" ____ " _____ 20__ р.

Додаток 20
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЖУРНАЛ
обліку заявок та нарядів на використання транспортних
засобів

Розпочато _____

Закінчено _____

№ з/п	Прізвище особи, яка подала заявку	Марка, державний номер ТЗ	Прізвище водія	У чисі розпорядження (старший машини)	Номер наряду	Час виїзду	Маршрут руху	Термін повернення
1	2	3	4	5		6	7	8

Додаток 21
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Заступник начальника
ГУ (У) ДСНС України в _____

" _____ " _____ 20__ р.

**АКТ _____
про випробування пожежної автодрабини**

_____
(назва підрозділу)

Комісія у складі: _____

керуючись Інструкцією з експлуатації заводу-виробника, провела випробування пожежної автодрабини АД _____, державний номер _____.

Під час статичного випробування коліна автодрабини навантажувалися вагою _____ кг при їх повному висуненні під кутом _____° до поверхні землі. При зазначеному навантаженні автодрабина перебувала протягом _____ хвилин.

Під час випробування було встановлено:
опускання випробувального вантажу _____;
відрив розвантажених висувних опор від ґрунту _____;
пошкодження вузлів, механізмів, металоконструкцій
(наявність залишкових деформацій) _____.

За результатами статистичного випробування та пробних повних рухів колінами встановлено, що конструкція автодрабини, міцність її елементів та робота вузлів, механізмів і приводів знаходяться у _____ стані, вантажна стійкість _____.

Комісія вважає, що пожежна автодрабина АД _____, державний номер _____, для подальшої роботи _____.

" _____ " _____ 20__ р.

Голова комісії

_____

(посада)

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

Члени комісії

_____

(посада)

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

_____

(посада)

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

_____

(посада)

_____

(підпис)

_____

(П І Б)

Додаток 22
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Заступник начальника
ГУ (У) ДСНС України в _____

" _____ " _____ 20__ р.

АКТ про випробування пожежного автопідіймача

_____
(назва підрозділу)

Комісія у складі: _____

керуючись Інструкцією з експлуатації заводу - виробника, провела випробування пожежного автопідіймача АКП _____, державний номер _____.

Під час статичного випробування колиска автопідіймача навантажувалася вагою ____ кг при колінах, встановлених на максимальний виліт ____ м. При зазначеному навантаженні автопідіймач перебував протягом _____ хвилин.

Під час випробування було встановлено:
опускання випробувального вантажу _____;
відрив розвантажених висувних опор від ґрунту _____;
пошкодження вузлів, механізмів, металоконструкцій
(наявність залишкових деформацій) _____.

За результатами статистичного випробування встановлено, що конструкція автопідіймача, міцність його елементів перебувають в _____ стані, вантажна стійкість _____.

Під час динамічного випробування колиска автопідіймача навантажувалася вагою _____ кг при колінах, встановлених на максимальний виліт _____ м. Під зазначеним навантаженням проводилися рухи колінами автопідіймача шляхом повертання їх на 360° у протилежних напрямках та повного подвійного маневрування в межах поля руху на максимальній швидкості з _____ зупинками. Випробування показали:

відмов вузлів, механізмів та приводів _____;

відрив розвантажених висувних опор від ґрунту _____;
пошкоджень металоконструкцій та системи орієнтації коліски _____.

За результатами динамічного випробування встановлено, що конструкція автопідіймача, міцність його елементів та робота вузлів, механізмів і приводів знаходяться у _____ стані, вантажна стійкість _____.

Комісія вважає, що пожежний автопідіймач АКП _____, державний номер _____, для подальшої роботи _____

Голова комісії

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

Члени комісії

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

Додаток 23
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ПРИБЛИЗНИЙ ПЕРЕЛІК основних операцій технічного обслуговування транспортних засобів

Приблизний перелік операцій при ТО-1

Контрольно-діагностичні, кріпильні, регулювальні роботи

1. Виконати роботи, передбачені ЩО.
2. Перевірити стан складових частин автомобіля (причепи, напівпричепи) зовнішнім оглядом.
3. Перевірити герметичність з'єднань систем змащування, живлення і охолодження двигуна, а також кріплення обладнання та приладів.
4. Перевірити кріплення двигуна та деталей випускного тракту.
5. Перевірити стан та натяг привідних пасів. У разі потреби відрегулювати.
6. Перевірити працездатність зчеплення і герметичність системи гідроприводу. Перевірити і в разі потреби відрегулювати вільний хід педалі.
7. Перевірити кріплення коробки передач та дію механізму переключення передач на нерухомому автомобілі.
8. Перевірити люфт у шарнірах та шлицевих з'єднаннях карданної передачі, кріплення його складових частин.
9. Перевірити кріплення деталей і герметичність з'єднань заднього (середнього) моста.
10. Перевірити кріплення і шплінтування деталей рульового керування і герметичність з'єднань системи підсилювача рульового керування, люфт рульового колеса і шарнірів рулевих тяг.
11. Перевірити працездатність компресора і гальмівної системи, кріплення і герметичність трубопроводів та приладів.
12. Перевірити справність приводу і дію стоянкового гальма. У разі потреби відрегулювати.
13. Перевірити стан рами, вузлів і деталей підвіски та інших деталей і пристроїв, що встановлені на рамі, кріплення коліс, стан шин і тиск повітря в них. У разі потреби довести тиск до норми.

14. Перевірити стан і кріплення кабіни, платформи, дію замків, петель і ручок дверей кабіни.

15. Перевірити стан приладів системи живлення, їх кріплення і герметичність з'єднань, уміст оксиду вуглецю і вуглеводнів у відпрацьованих газах бензинових двигунів, у дизелях - рівень задимленості. У разі потреби відрегулювати.

16. Очистити акумуляторну батарею від пилу, бруду та слідів електроліту, прочистити вентиляційні отвори, перевірити кріплення і надійність контактів електричних з'єднань. Перевірити і в разі потреби довести до норми рівень електроліту.

17. Перевірити дію звукового сигналу, електричних ламп, контрольно-вимірювальних приладів, фар, підфарників, задніх ліхтарів, стоп-сигналу та перемикача світла. У зимовий період перевірити стан електрообладнання системи опалення та пускового підігрівника.

18. Перевірити кріплення генератора, стартера та стан контактів електричних з'єднань, стан переривника-розподільника.

19. Перевірити надійність кріплення, стан і правильність пломбування спідометра і його привода відповідно до діючої інструкції.

Масильні і очищувальні роботи

20. Змастити вузли тертя і перевірити рівень оливи в картерах агрегатів і бачках гідроприводів; перевірити рівень рідини в гідроприводі гальм, виключення зчеплення, рідини в бачках омивача вітрового скла.

21. Промити повітряні фільтри гідровакуумного підсилювача гальм, піддон і фільтрувальний елемент повітряних фільтрів двигуна і вентиляції його картера, фільтр грубої очистки пального.

22. Спустити конденсат з повітряних балонів пневматичного приводу гальм.

23. В автомобілях з дизелями злити відстій з баку для пального і корпусів фільтрів тонкої та грубої очистки; перевірити рівень оливи в паливному насосі високого тиску та регуляторі частоти обертання колінчастого вала двигуна.

24. В умовах великої запыошеності замінити оливи в піддоні картера двигуна, злити відстій з корпусів фільтрів очистки оливи, очистити від відкладень внутрішню поверхню кришки корпуса фільтра відцентрової очистки оливи.

25. Після обслуговування перевірити роботу агрегатів, вузлів і приладів автомобіля під час руху або на посту діагностування².

Примітка.

² Специфічні роботи з технічного обслуговування № 1 систем живлення ТЗ, що працюють із застосуванням газу, а також додаткові роботи на автомобілях-самоскидах зазначено в інструкціях з експлуатації цих виробів.

Приблизний перелік операцій ТО-2

Виконати роботи, передбачені ТО-1.

Контрольно-діагностичні, кріпильні, регулювальні роботи

1. Перевірити дію контрольно-вимірювальних приладів, омивачів вітрового скла, фар, а в холодну пору - стан системи вентиляції та опалення, а також щільність дверей і вентиляційних люків, пристроїв для обігріву і обдування скла.
2. Перевірити кріплення головок циліндрів двигуна, стан і кріплення опор двигуна, піддона картера двигуна, регулятора частоти обертання колінчастого вала.
3. Перевірити кріплення, стан і герметичність картера зчеплення і коробки передач.
4. Перевірити задній (середній) міст: правильність встановлення (без перекосу), стан і кріплення редуктора та колісних передач, стан і правильність установки балки передньої вісі, кути установки передніх коліс. При потребі виконати регулювальні роботи.
5. В автомобілях з пневматичним приводом гальм відрегулювати хід педалі та зазори між накладками гальмівних колодок і барабанами коліс.
6. В автомобілях з гідравлічним приводом гальм перевірити дію підсилювача та хід педалі.
7. Перевірити герметичність амортизаторів, стан і кріплення їх втулок, стан колісних дисків, відрегулювати (при необхідності) підшипники маточин коліс.
8. Перевірити кріплення і герметичність бака для пального, трубопроводів, паливного насоса і карбюратора, дію привода, повноту відкриття і закриття дросельної і повітряної заслінки.
9. У карбюраторних двигунах перевірити рівень пального в поплавковій камері, легкість пуску і роботу двигуна. Відрегулювати мінімальну частоту обертання колінчастого вала двигуна в режимі холостого ходу.
10. Перевірити роботу дизеля, справність паливного насоса високого тиску, регулятора частоти обертання колінчастого вала, визначити димність відпрацьованих газів. Через одне ТО-2 перевірити кут упередження впорскування пального. При потребі виконати регулювальні роботи.
11. Перевірити зовнішнім оглядом і за допомогою приладів стан акумуляторної батареї, її кріплення, дію вимикача акумуляторної батареї та стан і кріплення електричних провідників.

Масильні і очищувальні роботи

12. Очистити і промити клапан вентиляції картера двигуна, замінити фільтрувальний елемент фільтра тонкої очистки оливи (або очистити відцентровий фільтр).
13. Прочистити сапуни і долити (замінити) оливу в картерах агрегатів і бачках гідропривода автомобіля.
14. Після обслуговування перевірити роботу агрегатів, вузлів і приладів автомобіля на ходу чи на діагностичному стенді³.

Приблизний перелік операцій сезонного технічного обслуговування

Крім робіт, передбачених ТО-2, виконати такі:

1. Промити систему охолодження двигуна, бак для пального і продути трубопроводи (восени), радіатори опалювача кабіни (кузова) і пусковий підігрівач.
2. Перевірити стан і дію кранів системи охолодження і зливних пристроїв у системах живлення і гальм.
3. Зняти акумуляторну батарею для підзаряджання і відкоригувати густину електроліту.
4. Зняти карбюратор і паливний насос, промити та перевірити стан і їх роботу на стенді (восени).
5. Зняти паливний насос високого тиску, промити та перевірити стан і роботу на стенді (восени).
6. Зняти переривник-розподільник, очистити, перевірити його стан і, за необхідності, відрегулювати на стенді.
7. Зняти генератор і стартер, очистити, продути внутрішню порожнину, замінити зношені деталі і змастити підшипники.
8. Замінити оливу в спідометровому обладнанні, перевірити правильність пломбування спідометра і його приводу.
9. Перевірити справність датчика включення муфти вентилятора системи охолодження, датчиків аварійних сигналізаторів у системах охолодження і змащування двигуна.
10. Перевірити працездатність шторок (жалюзі) радіатора, щільність дверей, вікон, установити (зняти) чохли утеплення.
11. Здійснити сезонну заміну олив відповідно до карти змащування⁴.

Примітки:

³ Специфічні роботи з технічного обслуговування № 2 систем живлення ТЗ, що працюють із застосуванням газу, а також додаткові роботи на автомобілях-самоскидах зазначено в інструкціях з експлуатації цих виробів.

⁴ Специфічні роботи з технічного обслуговування систем живлення ТЗ, що працюють із застосуванням газу, а також додаткові роботи на автомобілях-самоскидах зазначено в інструкціях з експлуатації цих виробів. Перелік робіт з ЩТО, ТО - 1, ТО - 2 та СО спеціальних ТЗ проводяться відповідно до інструкцій з експлуатації відповідних ТЗ заводів-виробників.

Додаток 24
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Начальник (заступник
начальника) підрозділу

" ____ " _____ 20__ р.

РОБОЧА КАРТКА № _____
на проведення водієм

_____
(ПІБ)

обов'язкових робіт під час технічного обслуговування
№ 1 (ТО-1)

_____
(марка, держ. номер ТЗ)

_____
(назва підрозділу)

№ з/п	Зміст робіт	Дата виконання											
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень	липень	серпень	вересень	жовтень	листопад	грудень
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14

№ з/п	Дата проведення	Прізвище водія, який проводив роботи	Підпис водія, який проводив роботи	Перевірка проведених робіт начальником караулу	Висновок щодо технічного стану ТЗ старшого водія	Підпис начальника підрозділу
1	2	3	4	5	6	7

--	--	--	--	--	--	--

Примітки:

1. Вивід із чергування ТЗ проводиться начальником караулу (зміни) за графіком, затвердженим начальником підрозділу.
2. Відмітку про виконання в графах 3-14 зробити літерою "В".
3. При повному або частковому невиконанні тієї чи іншої номенклатури робіт зробити відмітку в графах 3-4 літерою "Н".
4. З метою більш організованого проведення техобслуговування в умовах обмеженого простою ТЗ водіям необхідно завчасно ознайомитися з технічними вимогами, поставленими до агрегатів, вузлів і механізмів ТЗ та підготувати інструмент, запасні частини і експлуатаційні матеріали, потрібні при виконанні робіт, зазначених у картці.
5. Форма робочої картки для ТО-1 базових вузлів, систем та спецагрегатів ТЗ однакова.

Додаток 25
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

АКТ № _____
здачі (видачі) автомобіля (агрегату) на технічне
обслуговування або ремонт (із ТО, ремонту)

Замовлення № _____ " ____ " _____ 20 ____ р.

Представник загону технічної служби (технічної частини) _____
(посада,

звання, прізвище, ім'я та по батькові)

представник підрозділу _____
(посада,

(посада, звання, прізвище, ім'я та по батькові)

провели огляд під час здачі в ремонт (ТО) _____
(вид ТО, ремонту)

після виходу із ремонту (ТО) _____
(вид ТО, ремонту)

(автомобіля, агрегату)

Держ. № _____, шасі № _____, двигун № _____,
інвентарний № _____.

Встановили:

1. Укомплектованість автомобіля (агрегату) _____

2. Номери автопокришок _____

3. З автомобілем (агрегатом) здаються (видаються):
паспорт № _____, формуляр № _____.

Акт складено в _____ примірниках, із них:

примірник № 1 _____

примірник № 2 _____

Автомобіль (агрегат) здав (видав): _____
(підпис) (ПІБ)

Автомобіль (агрегат) прийняв: _____
(підпис) (ПІБ)

" _____ " _____ 20__ р.

Додаток 26
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

Затверджую
Начальник ГУ(У) ДСНС України

М П
" ____ " ____ 20__ р.

**РІЧНИЙ ПЛАН-ГРАФІК
технічного обслуговування № 2 (ТО-2) транспортних
засобів ГУ (У) ДСНС України в**

№ з/п	Назва підрозділу	Транспортний засіб		Планується по місяцях та числах											
		марка	держ. №	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Примітка. Допускається складання єдиного графіка технічного обслуговування №1 та № 2. Сезонне обслуговування поєднується з ТО-1 або ТО-2.

Узгоджено
Начальник управління (відділу)
реагування на надзвичайні ситуації
ГУ (У) ДСНС України

" ____ " ____ 20__ р.

Начальник управління (відділу)
ресурсного (матеріально-технічного) забезпечення
ГУ (У) ДСНС України

" ____ " ____ 20__ р.

Додаток 27
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ПЕРЕЛІК операцій при проведенні діагностики транспортних засобів

Діагностиці Д-1 підлягають такі системи і механізми ТЗ: гальма, рульове управління, передні колеса, прилади освітлення і сигналізації, склоочисники, спеціальне обладнання та агрегати, елементи додаткової трансмісії.

Діагностику проводять на посту ТО з використанням переносних діагностичних засобів загальним або експресним (прискореним) методами.

Рекомендований перелік операцій Д-1 ТЗ під час перевірки:

стан шин і тиску повітря в них;

величина вільного ходу педалей зчеплення і гальма;

дія гальмівних механізмів;

стан і дії приладів освітлення, світлової і звукової сигналізації, склоочисників;

люфт рульового колеса;

стан і натягнення ременів приводу вентилятора, компресора, генератора, насоса, гідропідсилювача керма;

стан зчеплення;

зазор в підшипниках маточин коліс;

величина сходження передніх коліс;

працездатність спецагрегатів.

Перед виконанням і в процесі діагностики Д-2 проводять підготовчі роботи: перевірку і підкачку шин, прогрівання двигуна та інших агрегатів.

Періодичність планової діагностики Д-2 поєднується з періодичністю ТО-2. Після проведення технічного обслуговування та ремонту і особливо тих робіт, якість яких неможливо проконтролювати на місці їх виконання, ТЗ повторно направляють на діагностику. При цьому доцільно перевірити також якість робіт систем, що забезпечують безпеку руху ТЗ.

Рекомендований перелік робіт поелементної (поглибленої) діагностики Д-2 ТЗ:

виконання операцій по Д-1;

перевірка двигуна на стукіт і шум, перевірка герметичності трубопроводів;

перевірка радіального і осьового зазорів у шкворневих з'єднаннях керованих коліс, стани вузлів рульового приводу;

зовнішній огляд стану, перевірка рівня шуму і герметичності коробки передач і головної передачі, перевірка биття карданного вала;

зовнішній огляд і перевірка працездатності акумуляторної батареї, стартера, генератора, реле-регулятора;

перевірка працездатності системи запалення: переривника-розподільника, кабелів високої напруги, свічок і котушки запалення;

регулювання системи холостого ходу карбюратора на мінімальний вміст СО у відпрацьованих газах на двох режимах холостого ходу;

перевірка кута випередження подачі пального дизеля;

перевірка стану і працездатності форсунок і паливного насоса високого тиску;

визначення бокових сил у контактах керованих коліс з барабанами стенда;

вимірювання гальмівних сил на колесах, часу спрацювання приводу, одночасності спрацювання гальм, зусилля на гальмівну педаль;

визначення потужності на ведучих колесах ТЗ і витрати пального під навантаженням. При необхідності здійснити перевірку стану циліндро-поршневої групи і газорозподільного механізму;

визначення втрати потужності в трансмісії (на прогрітому двигуні і трансмісії під навантаженням до робочої температури);

визначення кутового люфту елементів додаткової трансмісії;

перевірка працездатності і робочих параметрів спецагрегатів.

Додаток 28
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ДІАГНОСТИЧНА КАРТА (ФОРМА 1)

Підрозділ _____ Перед ТО-2
(діагностична карта Д-2) вибірково

Модель автомобіля _____ Водій _____

Гаражний № _____ Державний № _____ показник спідометра _____

_____
(загальний висновок)

Направити в зону _____
(підкреслити) Додаткові роботи _____

ТО-2 _____ ПР _____

Діагност _____ Бригадир (майстер) _____
(підпис) зони ПР або ТО-2 _____

_____
_____

Кількість операторів на Д-2 _____ Дата діагностування _____
Пробіг після _____ попереднього Д-2 _____
початок _____
закінчення _____

Назва діагностичного параметра	Висновок
--------------------------------	----------

Кут повороту вала двигуна, що відповідає замкнутому стану затискачів переривача, град.	
Початковий кут випередження запалювання, град.	
Кут випередження запалювання, що створюється відцентровим або вакуумним автоматом, град.	
Сумарний кут випередження запалювання при 1000 хв ⁻¹ , град.	
Напруга акумуляторної батареї при прокручуванні стартером, В	
Вторинна електрична напруга, кВ	
Тиск пального після насоса, кПа	
Мінімальна стійка частота обертання колінчастого вала, с ⁻¹	
Вміст оксиду вуглецю у відпрацьованих газах, % на холостому ходу при великій частоті обертання	
Сумарний кутовий люфт коробки передач, град.: на другій передачі "прямій"	
Питома витрата пального, кг/с: на холостому ходу при швидкості 100 км/год.	
Сумарний кутовий люфт карданної передачі, град.	

Биття карданного вала, мм	
Сумарний кутовий люфт головної передачі, град.	
Потужність на прокручування ведучих коліс, кВт (к.с.) (або вибіг 50-30 км/год.), м	
Потужність на ведучих колесах автомобіля, кВт (к.с.)	
Радіальний люфт у шворневих з'єднаннях, мм: зліва справа	
Асинхронізм іскроутворювача, град.	
Зазор між втулкою і валиком розподільника високої напруги, мм	

" ____ " _____ 20__ р.

Додаток 29
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

НАКОПИЧУВАЛЬНА КАРТА діагностування Д-2 (форма 2)

Модель автомобіля _____ Рік випуску _____
Гаражний № _____ Державний № _____

Діагностичний центр	Значення параметра		Показання спідометра		
	граничне	номінальне	дата, км	дата, км	тощо
			Значення параметрів при діагностуванні		
Кут повороту вала двигуна, що відповідає замкнутому стану затискачів переривача, град.					
Початковий кут випередження запалювання, град.					
Кут випередження запалювання, що створюється відцентровим або вакуумним автоматом, град.					
Сумарний кут випередження запалювання при 1000 хв ⁻¹ , град.					
Напруга акумуляторної батареї при прокручуванні стартером, В					

Вторинна електрична напруга, кВ					
Тиск пального після насоса, кПа					
Мінімально стійка частота обертання колінчастого вала, с ⁻¹					
Вміст оксиду вуглецю у відпрацьованих газах, %: - на холостому ходу - при великій частоті обертання					
Сумарний кутовий люфт коробки передач, град: - на другій передачі - "прямий"					
Питома витрата пального, кг/с: - на холостому ходу - при швидкості 100 км/год.					
Сумарний кутовий люфт карданної передачі, град					
Биття карданного вала, мм					
Сумарний кутовий люфт головної передачі, град.					
Потужність на прокручування ведучих коліс, кВт (к.с.) (або вибіг 50...30 км/год.), м					
Потужність на ведучих колесах автомобіля, кВт (к.с.)					

Додаток 30
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

РЕКОМЕНДАЦІЇ з консервації транспортних засобів

Консервація ТЗ передбачає:

підготовку ТЗ до консервації;

утримання ТЗ під час консервації;

проведення заходів з технічного обслуговування ТЗ при консервації;

контроль за утриманням ТЗ під час консервації.

ТЗ, що ставляться на консервацію, повинні мати запас ходу до чергового капітального ремонту згідно з інструкцією з експлуатації ТЗ (автомобілі - не менше 12 000 км загального пробігу).

Нові ТЗ, а також ті, що вийшли з капітального ремонту, ставляться на консервацію після їх обкатки і забезпечення оснащенням згідно з табелем належності.

Підготовка ТЗ до консервації передбачає проведення планового технічного обслуговування і додаткових робіт для захисту агрегатів і механізмів від корозії і старіння.

Додаткові роботи проводяться в обсязі, передбаченому інструкцією з консервації і зберігання автотракторної техніки та майна у військових частинах, на базах і складах армії та Військово-Морського флоту України, дія якої поширюється на підрозділи ДСНС України, а також інструкцією з експлуатації ТЗ.

Для пожежних автомобілів повинні бути проведені такі додаткові роботи:

ємкість для води і піноутворювача промивається і просушується (не знімаючи з автомобіля), за наявності місцевих пошкоджень лакофарбового покриття та іржі на поверхні ємкостей ці місця зачищаються металевою щіткою або наждачним папером до остаточного видалення іржі, після чого покриваються антикорозійним покриттям, із робочої порожнини насоса спускається вода, у насос заливається 1 літр моторного мастила, вал насоса повертається на 5-10 обертів, після чого мастило зливається, пінозмішувач знімається з насоса, розбирається, промивається і змащується моторним мастилом, після чого збирається, встановлюється на насос; напірні засувки насоса закриваються, на всмоктувальний патрубок ставиться заглушка, усі хромовані деталі, крім рефлекторів, протираються сухою дранкою і покриваються консистентним мастилом, колеса автомобіля знімаються, шини демонтуються, диски коліс очищаються від корозії і за потребою фарбуються, покриття очищаються від бруду, миються, просушуються, камери і внутрішні

поверхні покриття талькуються, після чого шини монтуються на диски, тиск повітря у них доводиться до норми і колеса ставляться на місце, у разі потреби проводиться підфарбовування кабіни, кузова та інших агрегатів автомобіля, листи всіх ресор змащуються графітним мастилом, при цьому зайве мастило видаляється, шарнірні з'єднання, петлі і замки дверей кабіни і кузова, склопідіймачі, шарнірні з'єднання тяг управління двигуном із насосного відділення і ручного гальма, педалі зчеплення і гальма, механізм кріплення драбини і запасного колеса та інші не пофарбовані зовнішні деталі змащуються консистентним мастилом, уся електропроводка автомобіля ретельно очищається і насухо витирається, бензобак знімається, очищається, промивається, у разі потреби зовнішня поверхня його фарбується і бензобак ставиться на місце; інструмент водія вичищається, несправний ремонтується, відсутній поповнюється до повного комплекту і зберігається на складі або в автомобілі.

Роботи з короткострокової консервації ТЗ проводяться водіями, закріпленими за ТЗ, тривалої - спеціалістами загону технічної служби (технічної частини) за участю закріплених за ТЗ водіями.

Кожний ТЗ ставиться на металеві або дерев'яні підставки (козли) із таким розрахунком, щоб колеса були підняті над землею на 8-10 сантиметрів. На м'якому ґрунті під козли підкладаються дошки.

Тиск повітря в шинах знижується до 50% від норми.

Якість виконання робіт з консервації перевіряється комісією, після чого капот двигуна, двері кабіни і кузова пломбуються.

Для зберігання ТЗ на консервації відводяться спеціальні приміщення, в яких ТЗ встановлюються передньою частиною до воріт (не більше як у два ряди і з інтервалом не менше одного метра). Охорона цих ТЗ повинна здійснюватися цілодобово.

ТЗ, що перебувають на тривалій консервації, згідно з розробленим і затвердженим начальником територіального органу ДСНС України планом, щороку в кількості 20% знімаються з консервації і випробовуються контрольним пробігом 20-25 км та роботою спеціальних агрегатів тривалістю до 1 години.

Після випробувань проводиться ТО-2 і постановка автомобіля на зберігання, про що робиться запис у формулярі.

Під час проведення технічного обслуговування ТЗ, що знаходяться на консервації, виконуються такі роботи: проводиться ретельний огляд усіх агрегатів, механізмів ТЗ і його оснащення, з метою перевірки їх збереження від корозії усі ділянки агрегатів і механізмів ТЗ, вражені корозією, ретельно очищаються, після чого покриваються мастилом або зафарбовуються, перевіряються робоча та стоянкова система гальм, зчеплення, управління повітряною заслінкою, ножний і ручний приводи заслінками карбюратора, перемикачі освітлення і управління жалюзі, перевіряється рівень рідини в резервуарі головного циліндра гідравлічного приводу гальм, у разі потреби проводиться доливка рідини, перевіряється переривник - розподільувач, за потреби змащуються його металеві деталі, перевіряється оглядом зовнішній стан усіх приладів електрообладнання, перевіряється стан шин на колесах, якість мастила в картері двигуна, усуваються всі несправності, виявлені під

час огляду ТЗ і його оснащення. Після закінчення всіх робіт капот двигуна, двері кабіни і кузова знову пломбуються.

Пункти стоянки ТЗ на консервації забезпечуються на випадок пожежі первинними засобами гасіння: вогнегасниками, ящиками з піском, лопатами тощо.

Під'їзди до приміщень, де зберігаються ТЗ на консервації, повинні завжди утримуватися в чистоті.

Усі виявлені під час перевірки недоліки і несправності в утриманні ТЗ з оснащенням на консервації терміново ліквідуються, а винні у допущенні недоліків притягуються до відповідальності.

На ТЗ, знятих з консервації, перед постановкою у розрахунок проводяться роботи ТО-1 та додаткові роботи згідно з інструкцією з експлуатації цих ТЗ.

Відповідальність за підготовку ТЗ до консервації, дотримання правил зберігання, укомплектованість, своєчасність і якість проведення обслуговування покладається на начальників підрозділів.

Додаток 31
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

АКТ

**приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних
засобів**

Додаток 32
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЖУРНАЛ обліку інструктажів водіїв

Розпочато: _____ 20____ р.
Закінчено: _____ 20____ р.

Дата	Вид інструктажу	Підстава для проведення	Стислий зміст інструктажу	Особа, яка отримала інструктаж		Особа, яка проводила інструктаж	
				прізвище	підпис	прізвище	підпис
1	2	3	4	5	6	7	8

Примітка.

У графі 3 записується вид, номер та дата документа, на підставі якого проводиться інструктаж (експрес-інформація, телефонограма, наказ, періодичне видання тощо). Графа не заповнюється при проведенні щоденного інструктажу.

Додаток 32
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ПРОТОКОЛ № _____

" ____ " _____ 20 ____ р. м. _____

Кваліфікаційної комісії при _____
(назва апарату (підрозділу))

Склад комісії: голова _____
(посада, звання, прізвище, ім'я та по батькові)

члени комісії: _____
(посада, звання, прізвище, ім'я та по батькові)

Результат іспитів (оцінки)									
№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Пройшов підготовку (вказати де)	Устаткування, технічне обслуговування і ремонт ТЗ	Правила дорожнього руху	Практичні навички управління ТЗ і його спец, агрегатами	Присвоїти кваліфікацію водія з правом роботи на ТЗ	Дозволити подальшу роботу на ТЗ строком до	Призначити повторні іспити	Присвоїти клас кваліфікації (1-й, 2-й, 3-й)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Голова комісії

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(ПІБ)

Члени комісії:

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

_____
(посада)

_____
(підпис)

_____
(П І Б)

Додаток 34
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЖУРНАЛ
обліку видачі Свідоцтва на право роботи на
транспортному засобі спеціального призначення
стройової групи

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові	Місце роботи	Номер свідоцтва та номер протоколу Кваліфікаційної комісії	Дата видачі	ТИП ТЗ	Підпис про одержання
1	2	3	4	5	6	7

Примітка. Книга нумерується, шнурується та скріплюється печаткою.

Додаток 35
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

РЕКОМЕНДАЦІЇ

з методики перевірки технічного стану транспортного засобу

1. Перевірка документів водія і документації на ТЗ

Перевірити:

посвідчення водія на право керувати ТЗ вказаного типу (марки) і посвідчення на право керувати спеціальним ТЗ;

проходження передрейсового медичного огляду;

правильність ведення формуляра ТЗ, звернувши увагу на правильність і своєчасність обліку роботи ТЗ по місяцях, на відповідність обліку роботи ТЗ показам спідометра, на облік акумуляторних батарей і на відповідність номерів шин, номерам, що записані у розділі VII формуляра;

правильність записів про роботу ТЗ за квартал у технічному паспорті;

ведення експлуатаційної картки;

ведення і правильність записів у картках обліку шин і акумуляторних батарей; проведення ТО ТЗ згідно із записами в журналі обліку ТО.

2. Перевірка інструментів водія і спеціального обладнання

Перевірити:

комплектність, стан і укладання (кріплення) інструментів водія і механізованого та немеханізованого ручного інструменту;

робочі частини викруток, зубил, воротків, гайкових ключів, кріплення молотка на рукоятці (держаку);

заправку мастилом солідолонагнітача;

комплект запасних частин у спеціальному ящику, їх змащування і укладання.

Розміщення і кріплення спецобладнання у місцях, визначених інструкцією заводу-виробника, комплектність згідно з табелем належності.

3. Перевірка кабіни і кузова

Зовнішнім оглядом визначити:

стан кабіни і кузова ТЗ та їх кріплення до рами, стан і кріплення дверей, робочий стан їх замків і склопідіймачів, справність кінцевих вимикачів дверей відсіків кузова;

стан сидінь, кріплення контрольних приладів і склоочищувачів, дію механізму управління жалюзі;

наявність і установку дзеркал заднього бачення;

стан пофарбування металевої обшивки кабіни, кузова і відсіків, наявність зім'ятих частин, розривів і корозій;

зовнішній вигляд ТЗ, стан декоративних і хромових деталей; наявність та відсутність протікань;

наявність медичної аптечки ТЗ та засобів пожежогасіння.

4. Перевірка рульового управління

Перевірити:

люфт рульового колеса, стан зчленування рульових тяг і кріплень рульової сошки до вала сошки, картера рульового механізму до лонжерона рами;

наявність оливи в картері рульового механізму і в бачку гідропідсилювача рульового управління, а також місця ущільнень мастилопроводів і шлангів;

натяг паса приводу насоса гідропідсилювача;

стан карданного вала гідропідсилювача, його змащення;

зусилля, що прикладається до рульового колеса під час спрацювання гідропідсилювача.

5. Перевірка гальм

Перевірити:

натяг паса приводу компресора;

продуктивність компресора і тиск, що ним забезпечується;

наявність гальмівної рідини в бачку головного гальмівного циліндра;

витік повітря або гальмівної рідини із трубопроводів і шлангів, гальмівних циліндрів;

дію стоянкового гальма:

як діють робочі гальма на одночасність і ефективність спрацювання (гальмування);

вільний хід педалі гальма.

6. Перевірка зчеплення

Перевірити:

плавність переміщення та величину вільного ходу педалі зчеплення (також важеля управління із насосного відділення для АЦ);

рух ТЗ з місця;

фіксацію важеля управління зчеплення в насосному відділенні: чи немає витоку повітря через кран у положенні "ввімкнено-вимкнено" (для АЦ); змащування деталей приводу зчеплення.

7. Перевірка контрольно-вимірювальних приладів, звукового сигналу, сирени, пробліскових маячків, фар і підфарників

Перевірити:

дію датчиків-показчиків температури води, тиску мастила, показчиків пального у баці та рівня води в цистерні;

дію звукового сигналу, звукової сирени і пробліскових маячків;

стан кріплення фар і підфарників, також стан фар спеціального пізнавального освітлення.

8. Перевірка передніх коліс і шин, передньої підвіски, лебідки

Перевірити:

кріплення коліс, стан протекторів шин, тиск повітря в шинах, стан втулок і шворнів поворотних цапф, наявність мастила в картері ведучого моста;

герметичність з'єднань трубопроводів і гнучких шлангів централізованої системи регулювання тиску повітря в шинах і її роботу;

стан і кріплення переднього моста (балки передньої осі), ресор, стрем'янок і амортизаторів, наявність мастила в рухомих зчленуваннях;

стан укладання тросу і рівень мастила в картері лебідки.

9. Перевірка глушителя і блока газоструменевого вакуум-апарата, карданних зчленувань, коробки передач, розподільної коробки і коробки відбору потужності ручного гальма

Перевірити:

стан і кріплення глушителя (для АЦ - блока газоструменевого вакуум-апарата);

дію заслінок, стан осей і їх змащення;

стан кріплення, мащення карданних зчленувань, шліцевої муфти і опорного підшипника;

справність ущільнень (манжет) хрестовин голчастих підшипників і пилозахисного чохла шліцевого з'єднання;

люфт у шліцевих з'єднаннях карданного вала;

кріплення коробки відбору потужності (КВП) до коробки переміни передач (КШ), кріплення коробки передач і розподільчої коробки (РК) до рами ТЗ, наявність і рівень мастила в цих агрегатах - стан гальмівного барабана (диску), прилягання до барабана (диску) колодок ручного гальма і наявність пружин;

підтікання мастила із картерів КП, РК і КВП.

10. Перевірка задніх мостів, маточин, реактивних штанг (для трьохосьових ТЗ), задніх ресор, коліс і шин, задньої частини кузова

Перевірити:

кріплення цистерни до рами ТЗ (для АЦ);

стан задніх мостів, наявність у них мастила і відсутність підтікань;

затяжку гайок шпильок маточини балансиру і наявність мастила в маточині, а також кріплення реактивних штанг;

стан кріплення і змащення задніх ресор, стан подушок у кронштейнах кріплення ресор;

кріплення коліс, стан шин, а також тиск повітря в шинах;

кріплення і справність задніх ліхтарів, покажчиків поворотів, задньої фари, стоп-сигналу.

11. Перевірка стану двигуна і його систем

Перевірити:

чистоту двигуна, можливі місця протікання води, мастила, пального; рівень і якість мастила в картері двигуна;

рівень охолоджувальної рідини, натяг паса вентилятора і кріплення лопатей вентилятора;

роботу термостата системи охолодження двигуна, а також систему додаткового охолодження двигуна;

кріплення і стан повітряних і паливних фільтрів, паливного насоса, карбюратора, паливопроводів;

наявність і рівень мастила в повітряному фільтрі;

важелі і тяги управління дросельною і повітряною заслінками карбюратора, важіль і трос управління дросельною заслінкою із насосного відсіку;

стан і кріплення електропроводки розподільника запалювання, котушки запалювання, справність свічок запалювання, генератора, стартера, реле-регулятора, стан підкапотної лампочки;

запуск двигуна, його роботу в різних режимах (вихлоп прогрітого справного двигуна має бути бездимним);

вміст СО у вихлопних газах;

роботу фільтра відцентрової очистки моторної оливи.

12. Перевірка працездатності ТЗ

Перевірити:

роботу двигуна під час пробігу і після нього;

тиск мастила в системі змащування на середній частоті обертання колінчатого вала (1000-1100 об/хв.) та на малій частоті обертання (400-500 об/хв.);

під час руху ТЗ роботу основної та додаткової трансмісії (якщо така задіяна), рульового управління, гальм і загальний стан ходової частини ТЗ;

розгін ТЗ на всіх передачах, наявність сторонніх стуків, шумів, перебоїв у роботі двигуна;

роботу механізму зчеплення, наявність шуму під час увімкнення і вимкнення зчеплення;

швидкість зупинки або сповільнення руху ТЗ робочим гальмом, роботу ручного гальма;

падіння тиску повітря в системі пневмогальм;

роботу спідометра на різних швидкостях руху;

після зупинки ТЗ, на дотик нагрівання маточин коліс, гальмових барабанів і картерів коробок передач, роздавальних коробок, ведучих мостів; роботу спецагрегатів.

Усі роботи мають виконуватися водієм, який закріплений за ТЗ. Це дасть можливість для тих, хто перевіряє, оцінити вміння і навички водія з експлуатації ТЗ.

Додаток 36
до Настанови з експлуатації
транспортних засобів в органах
та підрозділах ДСНС України

ЗВІТ
про проведення технічного контролю транспортних
засобів

Згідно з наказом ГУ(У) ДСНС України в _____ області
від " ____ " _____ 20__ № _____

у _____
(назва підрозділу)

проведено технічний огляд транспортних засобів

№ з/п	Результати огляду	Автомобілів	Мотоциклів	Усього	Примітка
1	Штатна належність				
2	Кількість транспорту згідно зі списком				
3	Подано на техогляд				
4	Не подано на техогляд, у тому числі: - з причини викрадення				
5	Справних				
6	Технічно несправних, у тому числі: - несправності гальмівної системи - несправності рульового управління - несправності шин				

	- несправні або неопломбовані спідометри - підвищена токсичність або димність - несправні зовнішні світлові прилади - не мали відповідної екіпіровки - підлягають списанню - інші несправності				
7	КТГ: - плановий - фактичний				

ПОРЯДОК заповнення бланка звіту

У звіт включаються всі ТЗ, що перебувають на балансі в підрозділі незалежно від джерела утримання.

Рядок 2 повинен відповідати сумі рядків 3 і 4.

Рядок 3 повинен відповідати сумі рядків 5 і 6.

У рядку "Технічно несправних" зазначається сума кількості ТЗ, які не пройшли технічний огляд через несправності гальмівної системи, рульового управління, шин, спідометрів, підвищену токсичність або димність, зовнішні світлові прилади, а також не мали відповідної екіпіровки, за своїм технічним станом підлягають списанню або мають інші несправності, не перелічені вище.

{Текст взято з сайту ДСНС України <http://www.mns.gov.ua/>}

Про затвердження Настанови з експлуатації транспортних засобів в органах та підрозділах ДСНС України
 Наказ; ДСНС України від 27.06.2013 № 432
Прийняття від 27.06.2013
 Постійна адреса:
<https://zakon.rada.gov.ua/go/v0432388-13>

Законодавство України
 станом на 19.01.2024
 поточна редакція

v0432388-13

Документи та файли

- Сигнальний документ — [f411992n1424.pdf](#) від 22.11.13 16:10, 128 кб
- Сигнальний документ — [f411992n1425.pdf](#) від 22.11.13 16:10, 134 кб

- Сигнальний документ — [f411992n1426.pdf](#) від 22.11.13 16:10, 144 кб
- Сигнальний документ — [f411992n1427.pdf](#) від 22.11.13 16:10, 94 кб
- Сигнальний документ — [f411992n1430.doc](#) / [zip](#) від 22.11.13 16:10, 800 кб
- Сигнальний документ — [f411992n1429.pdf](#) від 22.11.13 16:10, 121 кб